

*Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile
Comunitare de Utilități Publice*

RAPORT DE ANALIZĂ A PERFORMANȚEI OPERATORILOR DE APĂ ȘI APĂ UZATĂ DIN ROMÂNIA ȘI A EFECTELOR REGLEMENTĂRII ECONOMICE

- 2024 -

CUPRINS

I.	CONTEXTUL GENERAL	3
a.	Obiectivul raportului	3
b.	Abordarea și metodologia utilizată în analiza sectorului	3
II.	PREZENTAREA SECTORULUI SERVICIILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE DIN ROMÂNIA	5
a.	Obiectivele asumate de Romania în context european	5
b.	Aspecte importante privind starea sectorului de apă și apă uzată.....	7
c.	Structura operatorilor de apă și de canalizare	15
III.	ANALIZA PERFORMANȚEI OPERATORILOR	18
a.	Accesibilitatea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	18
b.	Calitatea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare	25
c.	Eficiența operațională	28
d.	Eficiența economică.....	31
e.	Situația investițiilor din sector	32
IV.	ANALIZA EFECTELOR REGLEMENTĂRII ECONOMICE BAZATE PE STRATEGIA DE TARIFARE AFERENTĂ PLANULUI DE AFACERI	33
a.	Situația planurilor de afaceri avizate de A.N.R.S.C. la 31.12.2024	33
b.	Situația conformării aglomerărilor cu 10.000 l.e. în raport cu prevederile directivei privind epurarea apelor uzate urbane nr.271/1991	35
c.	Impactul măsurilor propuse privind reducerea pierderilor de apă	35
d.	Impactul măsurilor propuse privind creșterea eficienței energetice	36
e.	Evoluția nivelului redevenței față de anul de referință	37
f.	Rata de suportabilitate	37
g.	Valoarea investițiilor propuse în cadrul planurilor de afaceri.....	39
V.	CONCLUZIILE ȘI RECOMANDĂRILE RAPORTULUI	40
VI.	ANEXE - INDICATORI ȘI RECOMANDĂRI - OPERATORI REGIONALI MAJORI	42

I. CONTEXTUL GENERAL

a. Obiectivul raportului

Prezentul Raport are ca obiectiv realizarea unei evaluări de ansamblu a stării serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare din România și prezentarea impactului implementării reglementării economice, în anul 2024. Evaluarea curentă a sectorului este realizată în raport cu anii anteriori, astfel încât să se poată identifica soluții pentru creșterea capacității tehnice și operaționale a operatorilor de servicii de alimentare cu apă și de canalizare.

Trecerea la reglementarea economică și transformarea A.N.R.S.C. într-un reglementator economic pentru sectorul de apă și apă uzată din România a reprezentat o reformă foarte importantă a modului de asigurare a serviciilor de apă și apă uzată din România, cu accent pe calitate, eficiență și sustenabilitatea serviciilor în condiții de suportabilitate a facturilor din partea populației.

Benchmarking-ul reglementat dezvoltat ca parte componentă a procesului de reglementare economică, împreună cu evaluarea performanțelor operatorilor ca efect al acesteia, sunt elemente foarte importante, transparente, pentru creșterea calității serviciilor, conformarea la prevederile legale și îmbunătățirea nivelului de trai a întregii populații a țării.

Calitatea informației furnizate este esențială pentru o comparație relevantă și edificatoare și considerăm că acest proces va fi destul de îndelungat, așteptându-se îmbunătățiri semnificative de la un exercițiu la altul. În cadrul celui de al treilea demers de colectare a datelor, deși față de exercițiul anterior au fost solicitate date suplimentare, apreciem o implicare mai mare a operatorilor mici locali și o creștere a gradului de acuratețe a datelor furnizate de operatori. Prezentul raport include situația sintetică la nivelul fiecărui operator regional major și la nivelul operatorilor municipali mari, pe baza datelor raportate.

A.N.R.S.C., prin mijloacele instituționale și legale de care dispune, va sprijini puternic creșterea calității serviciilor în toate zonele țării, și, concomitent, crearea de premise solide pentru sustenabilitatea pe termen mediu și lung a sectorului și pentru creșterea accentuată a gradului de conformare a sectorului, cu directivele europene.

b. Abordarea și metodologia utilizată în analiza sectorului

A.N.R.S.C. a lansat un proiect pilot de benchmarking reglementat în anul 2023 și a elaborat o Metodologie de benchmarking reglementat pentru stabilire, monitorizare, măsurare și analiză a indicatorilor de performanță în sectorul de apă și apă uzată din România, care a fost actualizată în fiecare an și care a fost transmisă operatorilor odată cu chestionarul de benchmarking.

Programul de benchmarking reglementat este aliniat cu bunele practici de la nivel internațional pentru benchmarking și este axat pe opt zone de performanță:

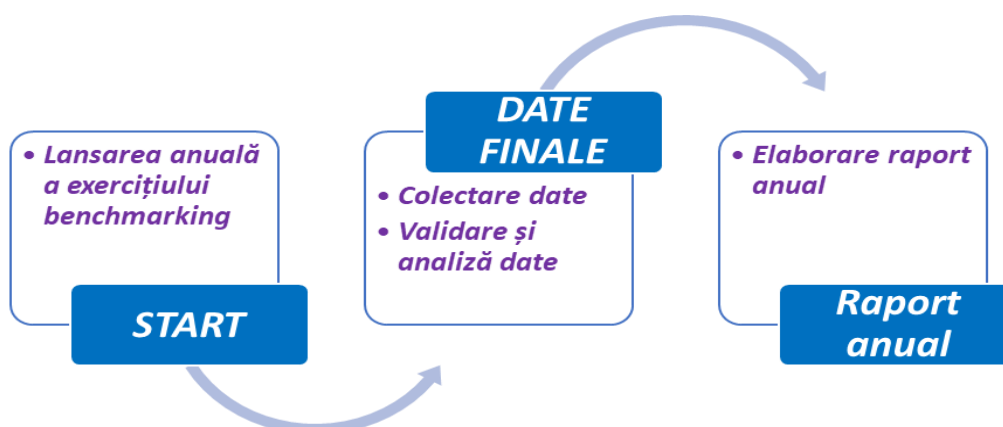
- Profitabilitatea activității;
- Eficiența operațională;
- Eficiența energetică;
- Eficiența personalului;
- Suportabilitatea consumatorilor;
- Nivelul de investiții;
- Economia circulară.
- Calitatea serviciului

La aceste zone de performanță se adaugă Informațiile de context care furnizează caracteristicile inerente ale operatorului și prin intermediul cărora se identifică diferențele între sisteme și punctele comune, ajutând operatorii în compararea performanțelor.

Etapele pentru procesul de benchmarking reglementat sunt următoarele:

- ✚ Lansarea anuală a exercițiului de benchmarking;
- ✚ Colectarea și transmiterea datelor;
- ✚ Validarea și analiza datelor;
- ✚ Emiterea Raportului Anual;

Exercițiul anual de benchmarking reglementat va începe în fiecare an în perioada martie-aprilie.

II. PREZENTAREA SECTORULUI SERVICIILOR DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI DE CANALIZARE DIN ROMÂNIA

a. Obiectivele asumate de Romania în context european

În conformitate cu angajamentele asumate prin Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, România a trebuit să asigure realizarea unor investiții semnificative pentru conformarea cu prevederile Directivei Consiliului 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman și ale Directivei Consiliului 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate.

În ceea ce privește alimentarea cu apă, principala cerință a Directivei Consiliului 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman, **transpusă în legislația națională prin Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, cu modificările și completările ulterioare**, era să se asigure calitatea apei distribuite prin sistemele centralizate.

Conform prevederilor Tratatului de Aderare, s-a stabilit ca **până la 31 decembrie 2015**, calitatea apei furnizată trebuie să respecte în procent de 100% parametrii monitorizați.

În decembrie 2020, Parlamentul European a adoptat Directiva revizuită privind apa potabilă (**Directiva (UE) 2020/2184**). Directiva include dispoziții privind controlul surselor de apă potabilă și al sistemelor de distribuție, pe lângă controlul apei de la robinet, pentru a reduce la minimum riscul poluării asupra sănătății umane și a resurselor noastre de apă și abordează problema poluanților emergenți, cum ar fi microplasticul, perturbatorii endocrini, precum și noile tipuri de substanțe chimice. În plus, noul act legislativ prevede includerea unor cerințe detaliate în materie de igienă pentru materialele care intră în contact cu apa potabilă. Totodată, Directiva conferă Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) un rol esențial pentru a garanta că în produsele care intră în contact cu apa (cum ar fi țevile și robinetele) se pot utiliza numai substanțe sigure.

În ceea ce privește cetățenii, Directiva prevede că aceștia trebuie să aibă un mai bun acces la informații privind furnizorii de apă, referitoare, de exemplu, la calitatea și alimentarea cu apă potabilă în zona în care locuiesc și introduce obligația, pentru statele membre, **de a îmbunătăți sau de a menține accesul la apă potabilă sigură pentru toți, punând accentul pe grupurile vulnerabile și marginalizate**.

De asemenea, noua directivă impune o evaluare a nivelurilor pierderilor de apă la nivel național al fiecărui stat membru, precum și a potențialului de îmbunătățire a reducerii pierderilor de apă. Această evaluare are în vedere aspectele relevante de sănătate publică, de mediu, precum și de natură tehnică și economică și vizează cel puțin furnizorii de apă care furnizează minimum 10.000 mc pe zi sau care deservesc minimum 50.000 de persoane, iar rezultatele acesteia vor fi transmise Comisiei Europene până la data de 12 ianuarie 2026.

Furnizorii de apă au obligația să elaboreze planuri de acțiune pentru reducerea pierderilor de apă în cazul în care nivelul acestor pierderi depășește pragul stabilit de către Comisia Europeană până la 12 ianuarie 2028.

În termen de 2 ani de la adoptarea pragului european pentru pierderile de apă, A.N.R.S.C. va prezenta Comisiei Europene un plan de acțiune cuprinzând setul de măsuri care vor fi luate pentru a reduce rata pierderilor care depășesc pragul stabilit de Comisia Europeană.

Noua directivă privind apa potabilă a intrat în vigoare la 12 ianuarie 2021, iar țările UE au avut doi ani pentru a o transpune în legislația națională. Această directivă a fost transpusă prin Ordonanța Guvernului nr. 7/2023 privind calitatea apei destinate consumului uman, cu modificările și completările ulterioare și prin acest act normativ a fost abrogată Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile.

În ceea ce privește conformarea cu prevederile Directivei Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 **privind epurarea apelor uzate urbane**, modificată și completată de Directiva Comisiei 98/15/EC în 27 februarie 1998, transpusă în legislația națională prin HG nr. 188/2002, cu modificările și completările ulterioare, termenele perioadelor de tranziție au fost :

- 31 decembrie 2015 - toate aglomerările umane mai mari de 10.000 l.e. să se conformeze prevederilor din punct de vedere al colectării și epurării avansate a apelor uzate;
- 31 decembrie 2018 - toate aglomerările cu 2.000-10.000 l.e. să se conformeze din punct de vedere al colectării și epurării secundare a apelor uzate.

Comisia Europeană a trimis România în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, în noiembrie 2024, pentru neconformarea la Directiva 91/271/CEE privind epurare apelor uzate urbane. Conform Comisiei (2024), 150 de mari aglomerări urbane (care au peste 10.000 l.e.) nu îndeplinesc cerințele prevăzute de Directiva privind epurarea apelor uzate urbane (Directiva 91/271/CEE). În 154 de aglomerări mari apele uzate urbane care intră în sistemele de colectare nu sunt epurate în mod corespunzător, iar în 155 de aglomerări mari, România nu asigură o epurare mai riguroasă înainte de a evacua apele uzate în zone sensibile. Toate aceste aglomerări ar fi trebuit să se conformeze până la 31 decembrie 2015. Comisia Europeană a trimis României o scrisoare de punere în întârziere în iunie 2018, urmată de o scrisoare suplimentară de punere în întârziere în octombrie 2020 și de un aviz motivat în februarie 2022. Scrisoarea suplimentară de punere în întârziere a fost trimisă României pentru a include unele aglomerări urbane mari care nu fuseseră incluse în domeniul de aplicare al scrisorii inițiale de punere în întârziere din iunie 2018. Comisia Europeană a considerat că eforturile depuse de autoritățile române au fost insuficiente și, prin urmare, a trimis România în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene în noiembrie 2024.

b. Aspecte importante privind starea sectorului de apă și apă uzată

Sectorul de apă și apă uzată din România a înregistrat progrese semnificative în ultimii ani atât la nivel operațional cât și din punct de vedere al planificării investițiilor și al reglementării. Situația concretă la nivel național impune însă un volum foarte mare de investiții în vederea conformării cu normele naționale și europene în domeniul apei potabile și apelor uzate. Sprijinul din grantul UE a fost esențial pentru îmbunătățirile realizate în acest sector. În ceea ce privește fondurile UE disponibile, alocarea totală a proiectelor aprobate în perioada de programare 2014-2020, în cadrul POIM a fost de peste 3 miliarde euro. Alocarea pentru apă și apă uzată în cadrul PDD 2021 - 2027 este de aproximativ 2,9 miliarde euro. De asemenea, aproximativ 1,5 miliarde euro (componenta de împrumut) sunt disponibile pentru sectorul apei în cadrul PNRR în perioada 2021-2026.

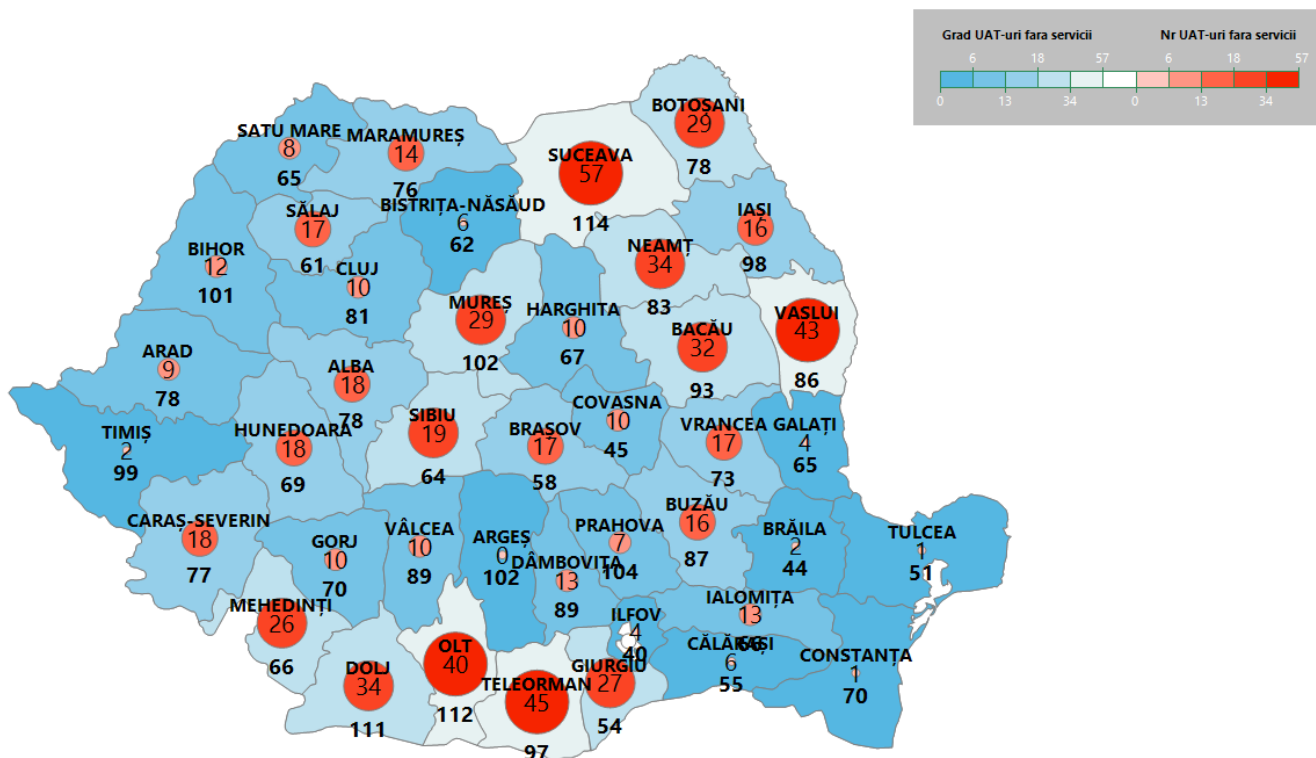
Deși România a investit sume foarte importante, necesarul de finanțare rămas este în continuare consistent.

Rata de conectare, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică, corespunzătoare anului 2023, la servicii de apă este de 77,1% iar la servicii de canalizare de 60,1%, fiind cele mai scăzute dintre țările UE - atât pentru apă potabilă, cât și pentru canalizare. Diferențele dintre zonele urbane și cele rurale din România sunt uriașe: în timp ce municipalitățile mai mari se apropie de respectarea standardelor UE, comunitățile mai mici (în special în zonele rurale) înregistrează o întârziere considerabilă. Gradul scăzut de conectare poate fi însă explicat prin proporția mare și densitatea foarte scăzută a populației rurale comparativ cu restul țărilor europene (în România conectarea unei gospodării din zona rurală costă mult mai mult datorită distanțelor mari între proprietăți), dar sunt și alte elemente de natura legislativă, administrativă și operațională care au determinat gradul scăzut de conectivitate.

În prezent, la nivel național există :

- 704 unități administrativ- teritoriale care nu au organizat serviciul de alimentare cu apă (nu dețin sisteme de alimentare cu apă sau au sisteme în curs de execuție), printre care sunt și trei orașe, după cum urmează :

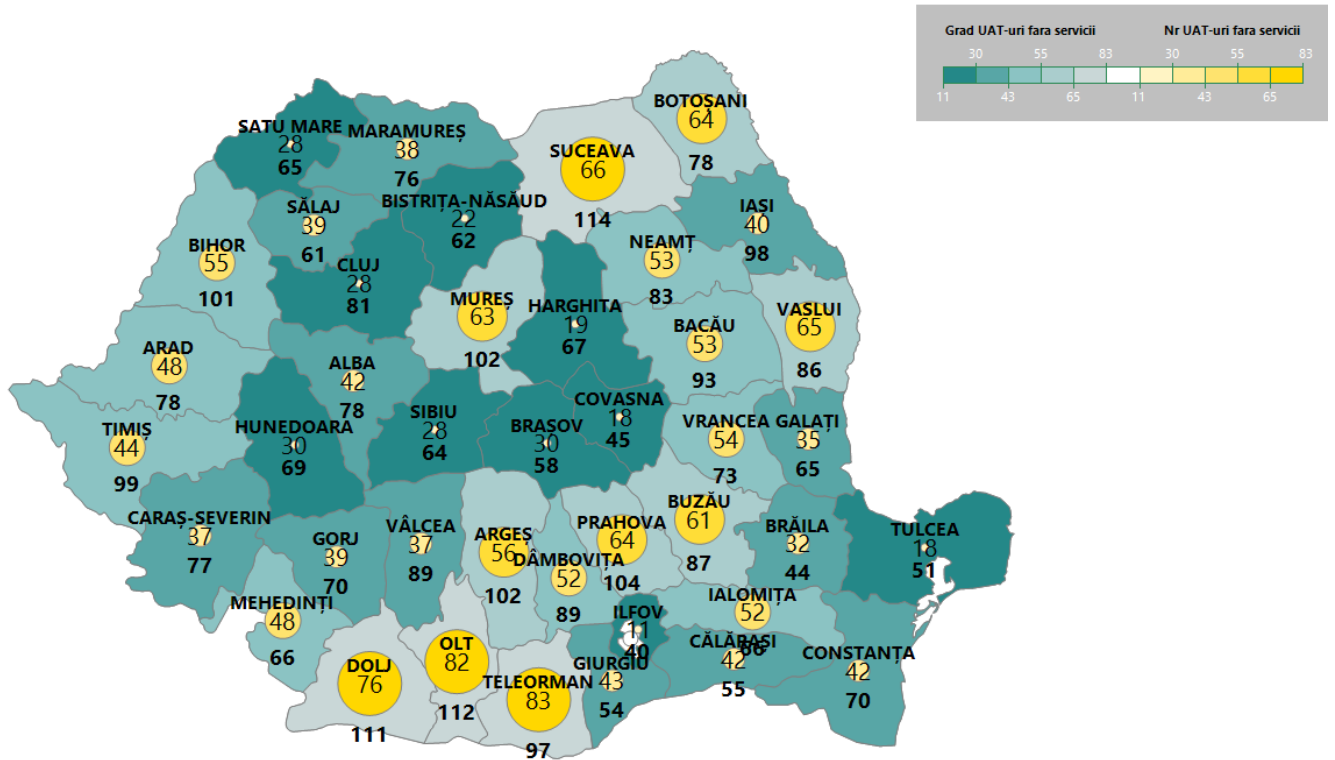
JUDEȚUL SIBIU	ORAȘ MIERCUREA SIBIULUI
JUDEȚUL SUCEAVA	ORAȘ CAJVANA
JUDEȚUL SUCEAVA	ORAȘ MILIȘĂUȚI

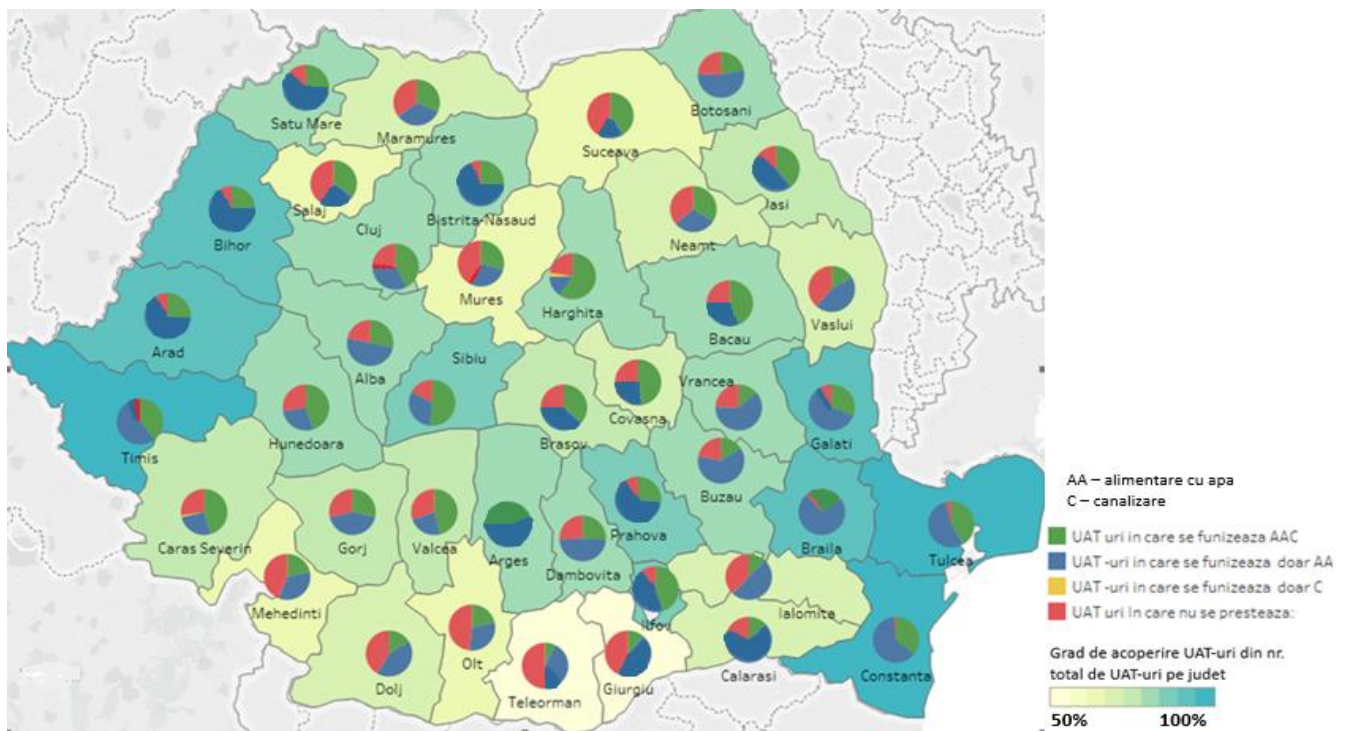
Situație UAT-uri fără servicii de alimentare cu apă raportat la nr. de UAT-uri din județ

- 1837 unități administrativ teritoriale la nivelul cărora nu se asigură serviciul de canalizare, printre care se regăsesc și 9 orașe, conform tabelului de mai jos :

JUDEȚUL SIBIU	ORAȘ MIERCUREA SIBIULUI
JUDEȚUL BOTOȘANI	ORAȘ FLĂMÂNZI
JUDEȚUL SUCEAVA	ORAȘ CAJVANA
JUDEȚUL SUCEAVA	ORAȘ MILIȘĂUȚI
JUDEȚUL DĂMBOVIȚA	ORAȘ RĂCARI
JUDEȚUL IALOMIȚA	ORAȘ CĂZĂNEȘTI
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN	ORAȘ ANINA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN	ORAȘ BOCȘA
JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN	ORAȘ ORAVIȚA

Situație UAT-uri fără servicii de canalizare raportat la nr. de UAT-uri din județ

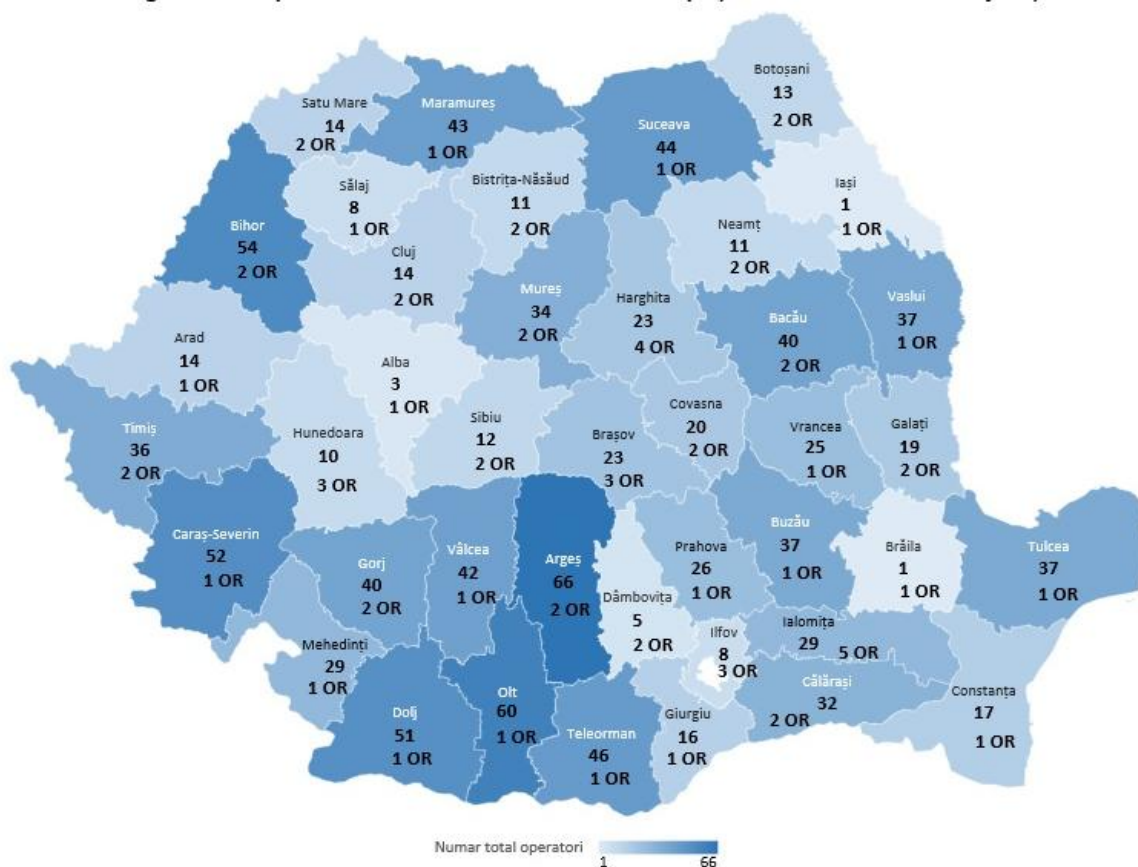

Repartizarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de UAT și de județ

În piața serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, activează 45 de operatori regionali majori (care au accesat fonduri europene), 2 operatori municipali mari și 1054 de operatori locali. Sectorul de apă și apă uzată din România este un sector

fragmentat din punct de vedere al asigurării serviciului, fiind județe în care există între 40 și 60 de operatori.

Fragmentarea operatorilor de servicii de alimentare cu apă și de canalizare la nivel de județ

Operatorii de servicii de alimentare de apă și de canalizare la nivel de județ

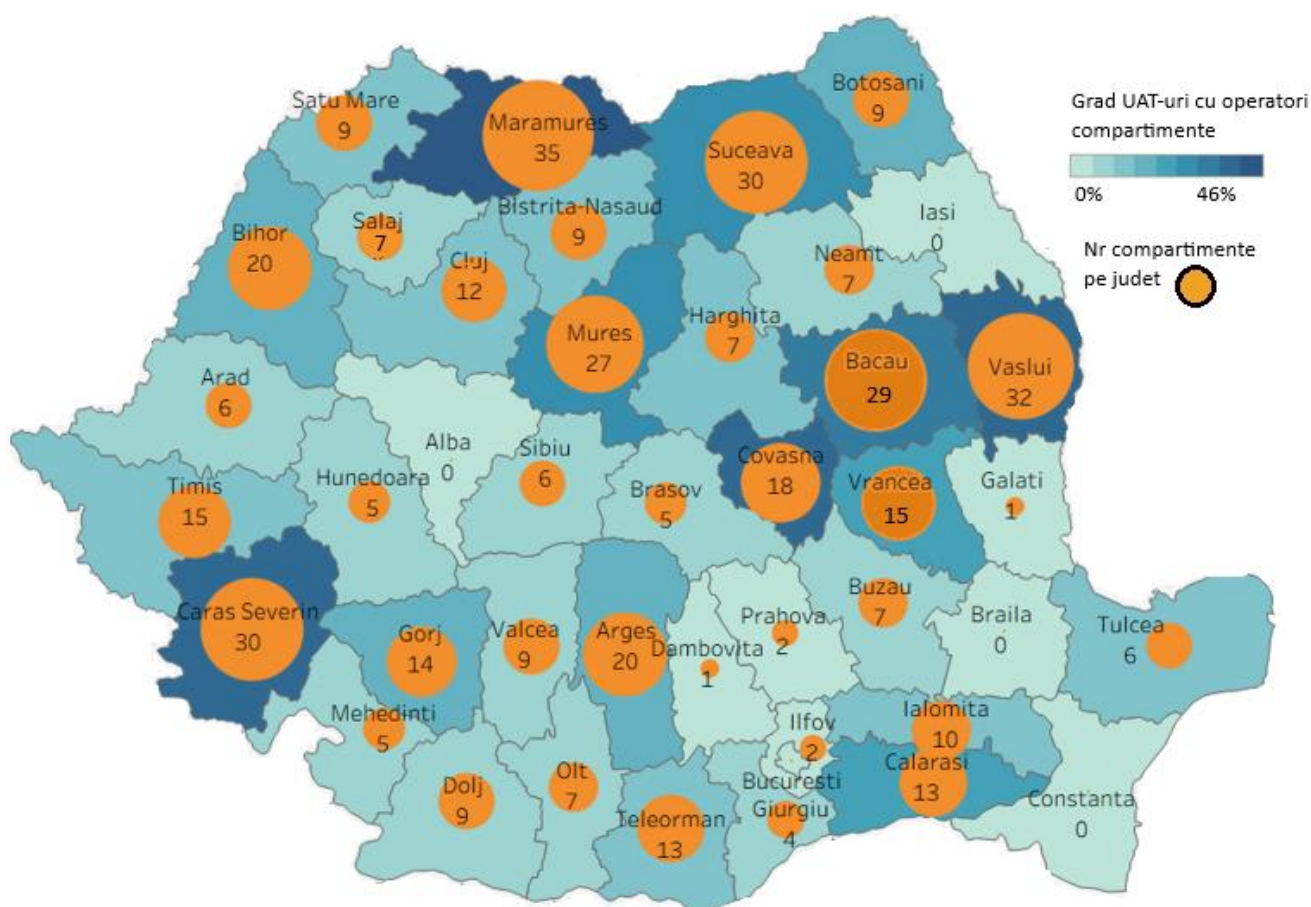

Un aspect important este și faptul că în categoria operatorilor locali intră și 456 de compartimente organizate la nivelul aparatului de specialitate al primarului, care aveau obligația să se reorganizeze în conformitate cu prevederile legii speciale, încă din 2016, și care în prezent nu respectă prevederile legale în vigoare. Acestea au fost notificate periodic de obligativitatea reorganizării și au fost efectuate acțiuni de control pentru stabilirea de măsuri de conformare. În cursul anului 2025, s-a demarat o nouă acțiune de control neplanificat la 168 de UAT-uri, care deși au adoptat hotărâri de reorganizare a compartimentelor fără personalitate juridică în servicii publice cu personalitate juridică sau societăți comerciale, nu au operaționalizat aceste structuri. Totodată au fost controlate și autoritățile administrației publice locale care nu au adoptat nicio hotărâre pentru a asigura cadrul legal de funcționare (reorganizare compartimente sau aderare la ADI existent la nivel de județ), au fost stabilite măsuri de conformare și s-au aplicat 120 de sancțiuni contravenționale în valoare de 1.820.000 lei. Celelalte 288 de compartimente erau organizate la nivelul UAT-uri membre ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară și o mare parte mandataseră asociațiile pentru delegarea gestiunii serviciului de alimentare cu apă și de canalizare, după caz. Prin urmare au fost notificate 39 de asociații aferente pentru a prezenta stadiul și demersurile efectuate

pentru predarea serviciului la operatorul regional, precum și un termen estimativ de preluare.

Potrivit răspunsurilor primite, doar 11 UAT-uri vor fi preluate pentru asigurarea serviciului de către operatorul regional până la finele anului 2025 (ADI Galați, ADI Mehedinți, ADI Olt, AJAC Suceava, ADI Sibiu - Târnava Mare), restul subliniind următoarele aspecte :

- Sistemele de alimentare cu apă și de canalizare existente nu sunt prevăzute cu branșamente și racorduri, stațiile de tratare sau stațiile de epurare funcționează necorespunzător (ADI Bistrița Năsăud, ADI AQUACOV, ADI Călărași)
- Nu dețin autorizațiile sanitare de funcționare și nu sunt elaborate documentațiile necesare predării (ADI Gorj, ADI Periurbană Slobozia)
- Aspecte de natură juridică privind regimul infrastructurii (ADI Buzău și ADI Hunedoara)
- Autoritățile administrației publice locale, deși sunt membre ADI, nu doresc preluarea de către operatorul regional, cu toate că sunt unități administrativ teritoriale relativ mici și organizarea unui serviciu cu personalitate juridică sau a unei societăți comerciale cu capital public nu poate fi rentabil dacă se iau în considerare toate cerințele de sănătate publică și de mediu impuse de lege (ADI Botoșani, ADI Bistrița Năsăud, ADI Mureș, ADI Olt)

Situație UAT-uri cu operatori compartimente care furnizează servicii de alimentare de apă și/sau de canalizare

Experiența națională și cea internațională ne arată că, pe termen mediu și lung, operarea locală a serviciilor la nivel rural devine ne sustenabilă și că este nevoie de întărirea politicii de regionalizare și continuarea consolidării operării regionale, acesta fiind considerat mecanismul cel mai fiabil de furnizare a serviciilor de apă în aglomerările mai mici și de accelerare a conformării cu standardele UE.

Un alt aspect important este că România trebuie să își crească capacitatea sa de investiții în perioada următoare, ceea ce reprezintă o mare provocare din punct de vedere financiar, economic și administrativ. Acest lucru crește nevoia de reforme semnificative și eficiență sporită în sector, pentru a crea un mediu favorabil investițiilor, pentru a accelera absorbția fondurilor UE, creșterea gradului de conformare la prevederile directivelor UE specifice sectorului și a reduce la minimum costurile infringementului.

Trebuie precizat că în domeniul apei și apei uzate, există un cadru instituțional complex atât din perspectiva politicilor publice, cât și a managementului și a finanțării serviciului public de apă și canalizare, existând mai multe instituții care au responsabilități și surse de finanțare a sectorului.

În acord cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, în perioada de programare 2021-2027, sectorului apă/apă uzată i s-a aplicat o condiție favorizantă tematică privind [existența unei Planificări actualizate pentru investițiile necesare în acest sector, respectiv existența unui plan național de investiții în sectorul apă/apă uzată.](#)

Planul Național de Dezvoltare și Investiții (PNDI) transmis și agreat tehnic de către CE în anul 2024, a inclus :

1. O evaluare a stadiului actual de aplicare a Directivei 91/271/CEE a Consiliului și a Directivei 98/83/CE a Consiliului;
2. Identificarea și planificarea, inclusiv o estimare financiară orientativă, a oricăror investiții publice:
 - (a) necesare pentru aplicarea Directivei 91/271/CEE, stabilind o ordine de prioritate din perspectiva dimensiunii aglomerărilor urbane și a impactului asupra mediului, cu defalcarea investițiilor per aglomerare urbană generatoare de ape uzate;
 - (b) necesare pentru aplicarea Directivei 98/83/CE;
 - (c) necesare pentru a răspunde nevoilor care decurg din Directiva (UE) 2020/21843, în special în ceea ce privește parametrii de calitate revizuiți, stabiliți în anexa I la directiva menționată;

3. O estimare a investițiilor necesare pentru reînnoirea infrastructurilor existente de epurare a apelor uzate și de alimentare cu apă, inclusiv a rețelelor, bazată pe vechimea acestora și pe planuri de amortizare;

4. Indicarea unor posibile surse de finanțare publică, atunci când aceasta este necesară pentru completarea sumelor disponibile.

Potrivit Planul Național de Dezvoltare și Investiții, nevoile totale de investiții pentru următorii 15 ani în sectorul de apă și apă uzată au fost estimate după cum urmează :

Miliarde €	Apă	Apă uzată	Total
Investiții	7,9	7,4	15,3
Reabilitări și rețehnologizări	8,7	6,4	15,1
Total	16,6	13,8	30,4

Finanțarea acordată sectorului pentru perioada 2021-2027 este de 7,5 miliarde de euro, după cum urmează:

- 968 milioane euro - Planul Național de Redresare și Reziliență 2021-2026;
- 2,9 miliarde de euro din Programul de Dezvoltare Durabilă 2021-2027;
- 2,2 miliarde de euro din Programul de investiții "Anghel Saligny" pentru finanțarea sistemelor de apă și canalizare;
- 450 de milioane de euro finanțare din bugetele administrației publice locale;
- 400 de milioane de euro în cofinanțarea conformității din partea operatorilor regionali ;
- 250 de milioane de euro din bugetul Fondului de mediu.

În plus, au fost estimate investițiile asigurate din resursele proprii ale operatorilor (care vor fi alocate în principal pentru reabilitarea activelor existente), în conformitate cu prevederile art. 36⁶ alin. (1) din Legea cu privire la serviciul de alimentare cu apă și canalizare nr. 241/2021, republicată, cu modificările ulterioare, referitoare la noile reglementări economice, respectiv strategiile de tarifare elaborate pe baza planurilor de afaceri. Aceste strategii de tarifare urmează să fie aplicate, în mod etapizat.

Ulterior finalizării strategiilor tarifare elaborate pe baza metodologiei ACB (HG 677/2017), reglementarea economică aplicabilă este reprezentată de metodologia pentru elaborarea strategiei de tarifare pe baza planurilor de afaceri, aprobată prin Ordinul Președintelui A.N.R.S.C. nr. 230/2022, în care sunt asigurate surse proprii de finanțare a operatorilor menite să mențină sau să îmbunătățească serviciile, capacitatea sistemului și să sporească gradul de conformare la cerințele directivelor UE pe parcursul ciclului de planificare a investițiilor.

Pentru implementarea Planul Național de Dezvoltare și Investiții, Guvernul României a decis aprobarea următoarelor măsuri :

- Desemnarea unui lider instituțional care să asigure coordonarea implementării Planului Național de Investiții în Sectorul Apă/Apă Uzată

- Modificarea cadrului legislativ național pentru desemnarea liderului instituțional și consolidarea regionalizării serviciilor de apă, sub coordonarea liderului
- Asumarea consolidării regionalizării serviciilor de apă, atât prin fuzionarea, după caz, a operatorilor mici cu operatorii regionali, cât și prin fuzionarea celor mari

Prin adoptarea OUG nr. 23/2025 pentru modificarea și completarea unor acte normative , s-au stabilit următoarele :

Planul național de dezvoltare și investiții în sectorul de apă și apă uzată se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale din domeniul mediului, apelor și pădurilor, cu avizul autorității publice centrale din domeniul dezvoltării regionale, lucrărilor publice și administrației.

În vederea respectării cerințelor europene legate de asigurarea alimentării cu apă potabilă și colectarea și epurarea apelor uzate urbane, precum și pentru asigurarea sustenabilității serviciului de alimentare cu apă și canalizare, autoritatea publică centrală din domeniul mediului, apelor și pădurilor elaborează Strategia națională pentru sectorul de apă și apă uzată, care se avizează de autoritatea publică centrală din domeniul dezvoltării regionale, lucrărilor publice și administrației și se aprobă prin hotărâre a Guvernului, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a ordonanței.

Totodată, Curtea de Conturi a României, în urma misiunii de audit al performanței cu tema ”Politici publice în domeniul serviciului public de apă și canalizare. Echitate vs. disparitate privind accesul populației la aceste servicii”, a evidențiat deficiențe în sectorul de apă și apă uzată, respectiv:

- I. Grad redus de acces al populației la servicii publice de apă și canalizare comparativ cu celelalte țări europene; întâzieri în reducerea disparităților și inechităților între cetățeni (rural vs. urban)
- II. Lipsă de determinare și inconsecvență în asumarea și implementarea de politici publice guvernamentale - lipsa unui lider coordonator la nivel strategic
- III. Politică investițională guvernamentală neunitară și inconsecventă; carențe în coordonarea și prioritizarea investițiilor și în asigurarea necesarului de finanțare în domeniul apei și canalizării
- IV. Eficacitate redusă a programelor de investiții guvernamentale - întâzieri semnificative în finalizarea investițiilor și funcționalitate scăzută a unor rețele de apă și canalizare
- V. Probleme semnificative privind calitatea apei potabile și respectarea normelor de epurare a apelor uzate; capacitate redusă a instituțiilor de a garanta respectarea standardelor de calitate în domeniu

În vederea remedierii celor evidențiate, Curtea de Conturi pornind de la fragmentarea responsabilităților la nivelul a mai multor ministere/ autorități publice, fără o coordonare în implementarea unei politici publice unitare, a propus desemnarea unui lider instituțional care să asigure o conducere și coordonare asumate ale

domeniului în baza unei viziuni strategice integrate, precum și stabilirea și separarea responsabilităților concrete între liderul coordonator și ceilalți factori implicați.

De asemenea, Curtea de Conturi a constatat că procesul investițional din sector s-a desfășurat haotic de-a lungul timpului, preponderent în scopul soluționării unor probleme punctuale de moment, rezultând suprapuneri și paralelisme între programele de investiții și a propus desemnarea unui lider instituțional în managementul investițiilor publice, asumarea unui plan de acțiune și evaluarea acestuia atât pe parcurs cât și după finalizare (ex-post); analiza posibilităților de comasare a programelor de investiții pe baza unor criterii de selecție și prioritizare a acestora.

Având în vedere obiectivele și complexitatea măsurilor propuse în PNDI, este evident că pentru o implementare eficientă a acestora este necesară desemnarea/crearea unei structuri la nivel central, care să preia responsabilitatea de coordonare a elaborării și implementării acestui plan, care de fapt reprezintă o coordonare strategică la nivelul sectorului.

Această structură ar trebui să asigure în primul rând o coordonare la nivel național a tuturor strategiilor de dezvoltare a serviciului și a programelor de investiții la nivelul sectorului de apă și apă uzată, cu accent pe conformare, menținerea calității serviciului și acoperirea cât mai bună la nivel național a furnizării serviciilor, în condiții de sustenabilitate și suportabilitate. Pentru aceasta, ar trebui estimate în mod regulat nevoile de finanțare pentru conformarea cu Directiva apei și apei uzate, pentru asigurarea mentenanței activelor deja generate/reînnoirii acestora, dar și pentru dezvoltarea în continuare a serviciului.

c. Structura operatorilor de apă și de canalizare

La nivelul anului 2024, serviciul de alimentare cu apă și de canalizare a fost asigurat de 1101 de operatori și în cadrul exercițiului de benchmarking au fost prelucrate chestionarele de la un număr de 1059 de operatori, rezultând un grad de răspuns de 96.2%. Comparativ cu anii precedenți se poate concluziona că acuratețea datelor a crescut ușor, dar calitatea informației furnizate, în special în mediul rural poate fi îmbunătățită.

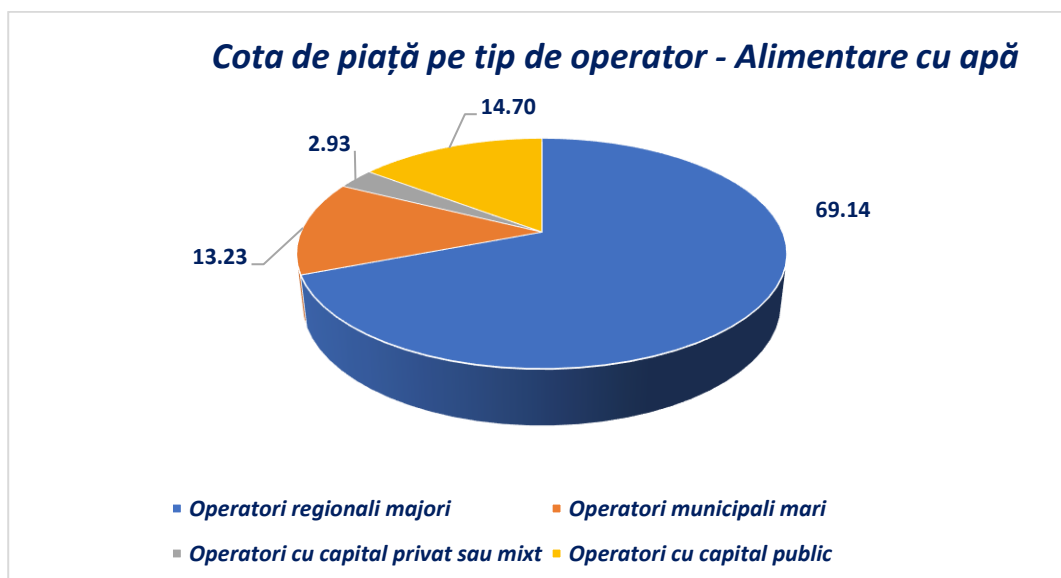
Operatorii respondenți au fost împărțiți în următoarele categorii :

- ✚ 45 de operatori regionali majori (operatorii regionali care au accesat fonduri europene)
- ✚ 2 operatori municipali mari cu capital mixt
- ✚ 27 de operatori în municipii, orașe și comune cu capital privat sau mixt
- ✚ operatori în municipii, orașe și comune cu capital public (deținuți de autorități publice locale) inclusiv operatori regionali de dimensiune redusă

Acești operatori au furnizat servicii de apă în 103 municipii, 213 orașe și 2.166 de comune (din totalul de 3.181 de UAT-uri din România).

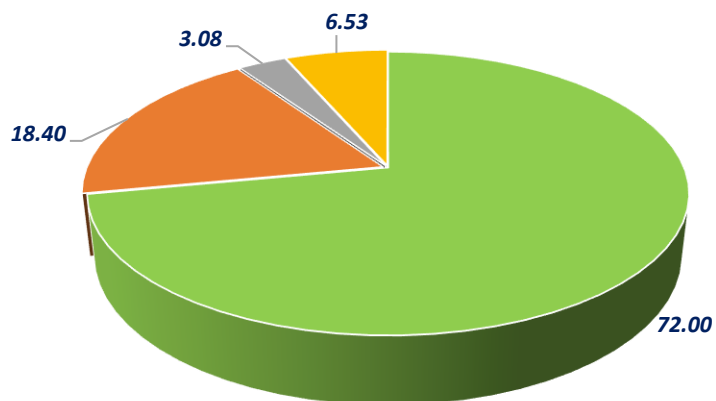
<i>Categorie operator</i>	<i>Procentul populației deservite din totalul populației care beneficiază de servicii de alimentare cu apă (cota de piață pentru serviciile de apă)</i>	<i>Procentul populației deservite din totalul populației care beneficiază de servicii de canalizare (cota de piață pentru serviciile de canalizare)</i>
Operatori regionali majori	69,14%	72,00%
Operatori municipali mari	13,23%	18,40%
Operatori în municipii, orașe și comune cu capital privat sau mixt	2,93%	3,08%
Operatori în municipii, orașe și comune cu capital public (deținuți de autorități publice locale) inclusiv operatori regionali de dimensiune redusă	14,70%	6,53%
Total	100%	100%

* *Cota de piață a operatorilor regionali a crescut cu cca 1% pe ambele servicii, față de anul precedent, ca urmare a preluării de noi unități administrativ teritoriale, precum și a extinderii ariei operatorilor regionali majori.*

Cota de piață pentru serviciul de alimentare cu apă

Cota de piață pe tip de operator - Canalizare

- Operatori regionali majori
- Operatori municipali mari
- Operatori cu capital privat sau mixt
- Operatori cu capital public

Cota de piață pentru serviciul de canalizare

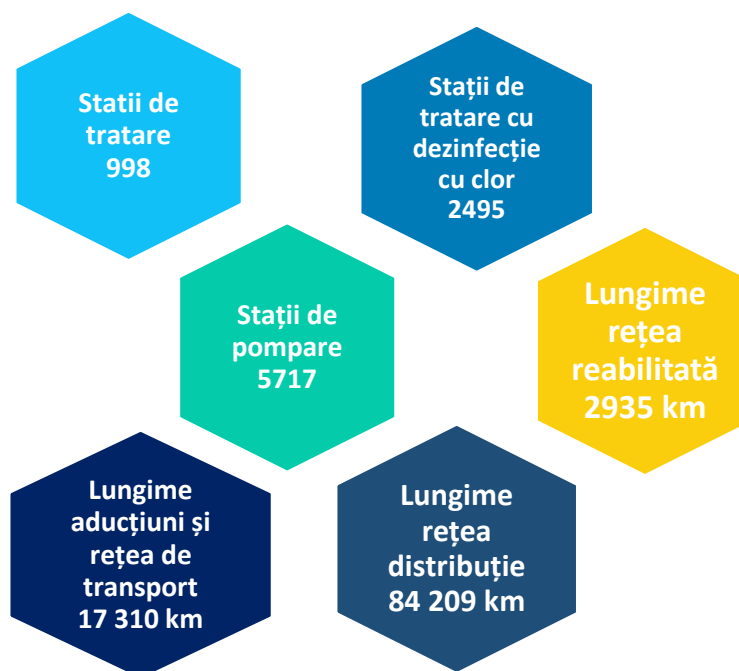
III. ANALIZA PERFORMANȚEI OPERATORILOR

a. Accesibilitatea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare

- Infrastructura aferentă serviciilor de alimentare cu apă

Infrastructura de apă reprezintă ansamblul de sisteme, instalații și echipamente utilizate pentru captarea, tratarea, transportul, distribuția apei potabile. Aceasta joacă un rol esențial în asigurarea sănătății publice, protejarea mediului și susținerea dezvoltării economice și sociale. Dezvoltarea și întreținerea eficientă a acestei infrastructuri este crucială, mai ales în contextul schimbărilor climatice, al creșterii populației și al urbanizării accelerate. Probleme precum pierderile din rețele, poluarea surselor de apă sau accesul inegal la servicii de apă potabilă pun presiune tot mai mare pe autoritățile locale și centrale, dar și pe comunități.

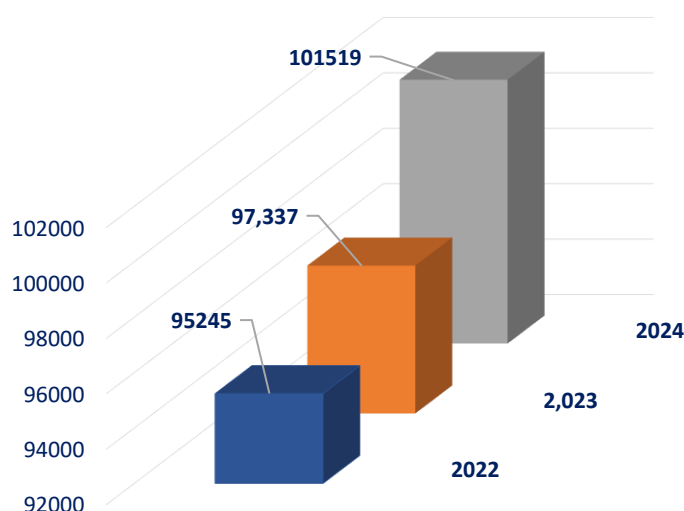
La nivel național, principalele componente ale infrastructurii de apă pentru anul 2024 sunt redate mai jos :

Față de anul trecut, toate componentele infrastructurii de apă au înregistrat creșteri ca urmare a punerii în funcțiune a noi sisteme de alimentare cu apă și totodată au fost reabilitați 2935 km de rețea.

Pe perioada 2022-2024, lungimea rețelei de alimentare cu apă a crescut cu 6274 de km, reprezentând o creștere de 6,5% față de anul 2022 când a fost lansat exercițiul de benchmarking.

Evoluția rețelei de alimentare cu apă 2022-2024

Evoluția lungimii rețelei de alimentare cu apă 2022-2024

- **Gradul de accesibilitate la servicii de alimentare cu apă**

Extinderea sistemelor de alimentare cu apă din ultimii ani se reflectă în creșterea gradului de acces al populației la serviciile de alimentare cu apă. Potrivit datelor raportate de operatori în acest exercițiu de benchmarking, datele privind accesul la sistemul de alimentare cu apă sunt :

Populația /Mediu	Populația rezidentă din aria de operare (nr. locuitori)	Populația cu acces la serviciile de alimentare cu apă (nr. locuitori)	Grad de acces raportat la populația din aria de operare (%)
Mediu urban	11.234.977	10.326.800	91,92
Mediu rural	7.290.622	5.864.270	80,44
Total	18.525.599	16.191.070	87,40

Gradul de acces a fost calculat la populația din aria de operare a furnizorilor de apă și potrivit acestora, sunt asigurate condițiile pentru alimentare cu apă în mediul urban în proporție de 91,92% și în mediul rural de 80,44%

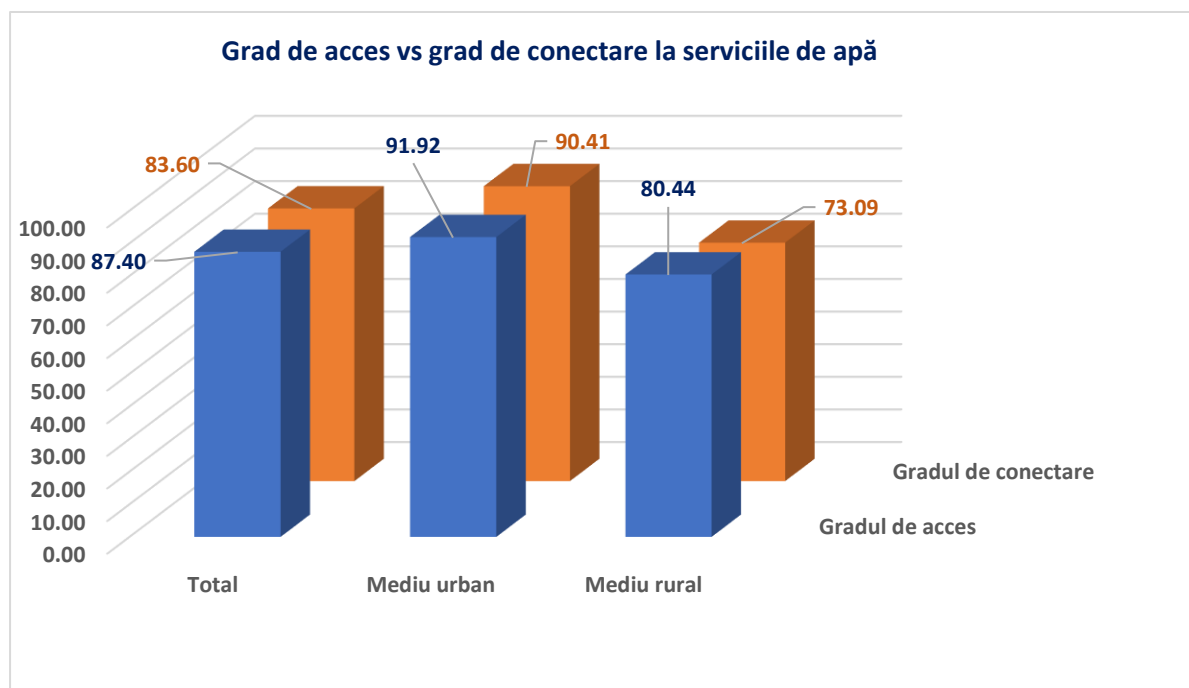
- **Gradul de conectare la servicii de alimentare cu apă**

Gradul de conectare la serviciile de alimentare cu apă s-a calculat raportat la populația care beneficiază de servicii de alimentare cu apă și la populația din aria de

raportare și potrivit datelor transmise de operatorii respondenți, au rezultat următoarele :

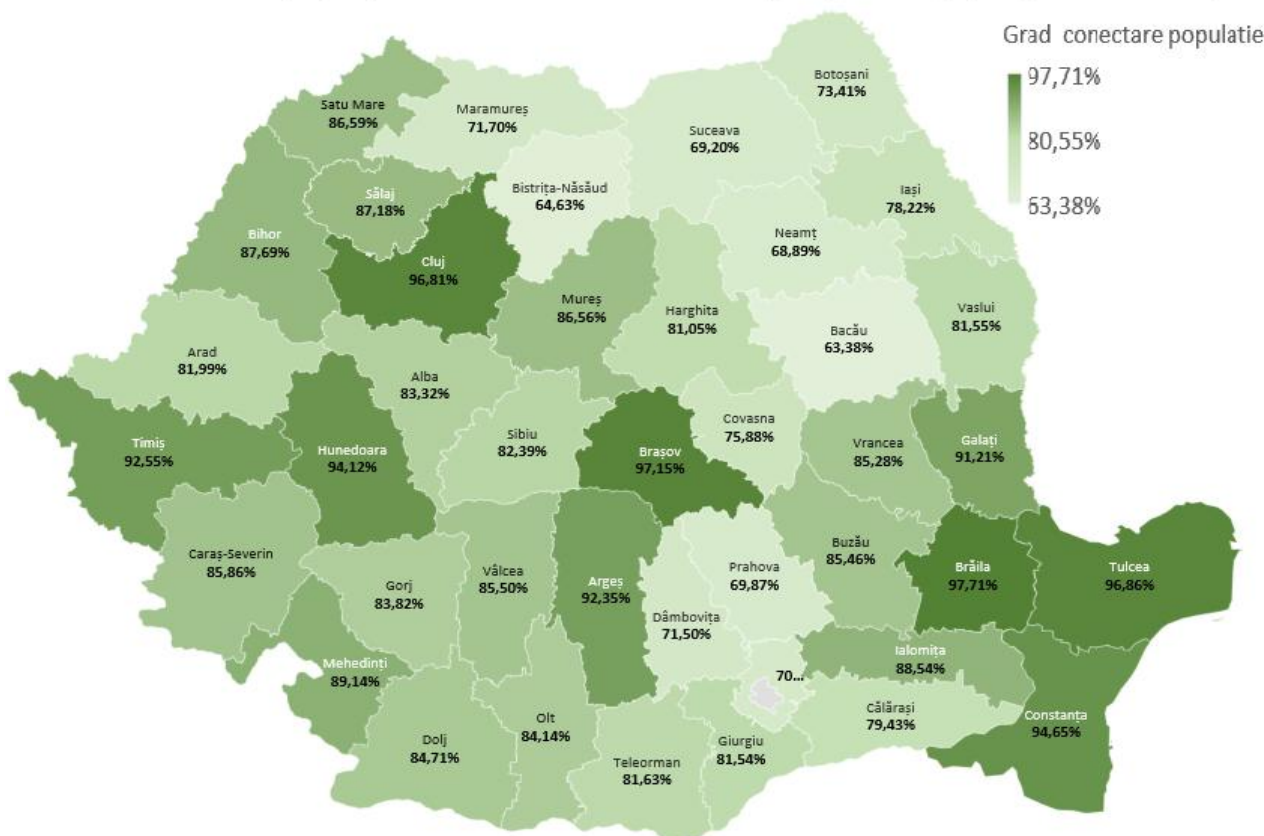
Populația /Mediu	Populația rezidentă din aria de operare (nr. locuitori)	Populația care beneficiază de serviciile de alimentare cu apă (nr. locuitori)	Grad de conectare la serviciile de apă raportat la populația din aria de operare (%)
Mediu urban	11.234.977	10.157.969	90,41
Mediu rural	7.290.622	5.328.945	73,09
Total	18.525.599	15.486.913	83,60

În figura următoare este prezentat comparativ gradul de acces cu gradul de conectare și se evidențiază clar faptul că în mediul urban diferența este relativ mică (sub 2%), în timp ce în mediul rural diferența ajunge la peste 7%

Grad de acces vs. grad de conectare la serviciile de apă

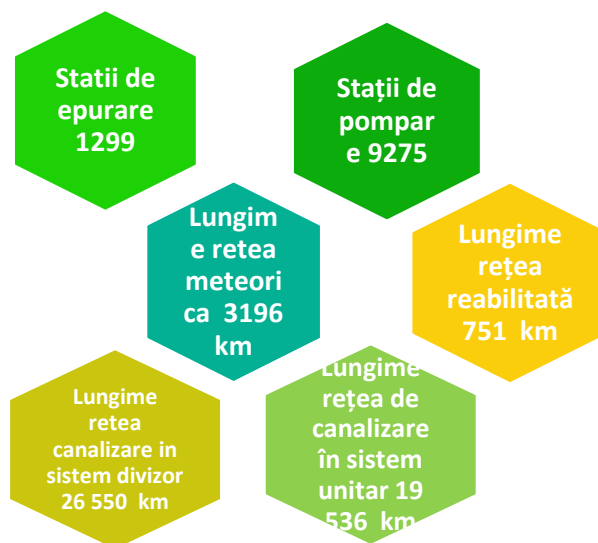
Gradul de conectare al populației la serviciul de alimentare cu apă raportat la populația din aria de operare

- Infrastructura aferentă serviciilor de canalizare**

Infrastructura de canalizare reprezintă ansamblul de sisteme și instalații care colectează și transportă apele uzate (menajere și pluviale) de la sursă (locuințe, clădiri, etc.) către stațiile de epurare sau locurile de descărcare, protejând astfel sănătatea publică și mediul înconjurător. Aceasta include rețele de conducte, stații de pompare, stații de tratare și alte elemente necesare pentru funcționarea eficientă a sistemului.

La nivel național, principalele componente ale infrastructurii de apă pentru anul 2024 sunt redată în continuare :

Față de anul trecut, toate componentele infrastructurii de apă uzată au înregistrat creșteri ca urmare a punerii în funcțiune a noi sisteme de canalizare, dar mult mai mici decât la infrastructura de apă, justificat și de faptul că investițiile în sistemul de canalizare implică costuri mult mai mari și totodată au fost reabilitați 751 km de rețea.

Pe perioada 2022-2024, lungimea rețelei de canalizare a crescut cu 3903 de km, reprezentând o creștere de 8,6% față de anul 2022 când a fost lansat exercițiul de benchmarking.

- **Gradul de accesibilitate la servicii de canalizare**

Extinderea sistemelor de canalizare din ultimii ani se reflectă în creșterea gradului de acces al populației la serviciile de canalizare. Potrivit datelor raportate de operatori în acest exercițiu de benchmarking, datele privind accesul la sistemul de canalizare sunt :

Populația /Mediu	Populația rezidentă din aria de operare (nr. locuitori)	Populația cu acces la serviciile de canalizare (nr. locuitori)	Grad de acces raportat la populația din aria de operare (%)
Mediu urban	11.234.977	9.806.922	87,29
Mediu rural	7.290.622	2.286.797	31,37
Total	18.525.599	12.093.719	65,28

Gradul de acces a fost calculat la populația din aria de operare a furnizorilor de apă și potrivit acestora, sunt asigurate condițiile pentru alimentare cu apă în mediul urban în proporție de 87,08% și în mediul rural de 31,34%. Gradul de acces al populației la serviciile de canalizare în mediul rural este foarte scăzut, adică doar o treime din populația ariei de operare are acces la serviciul de canalizare ca urmare a lipsei sistemelor de canalizare.

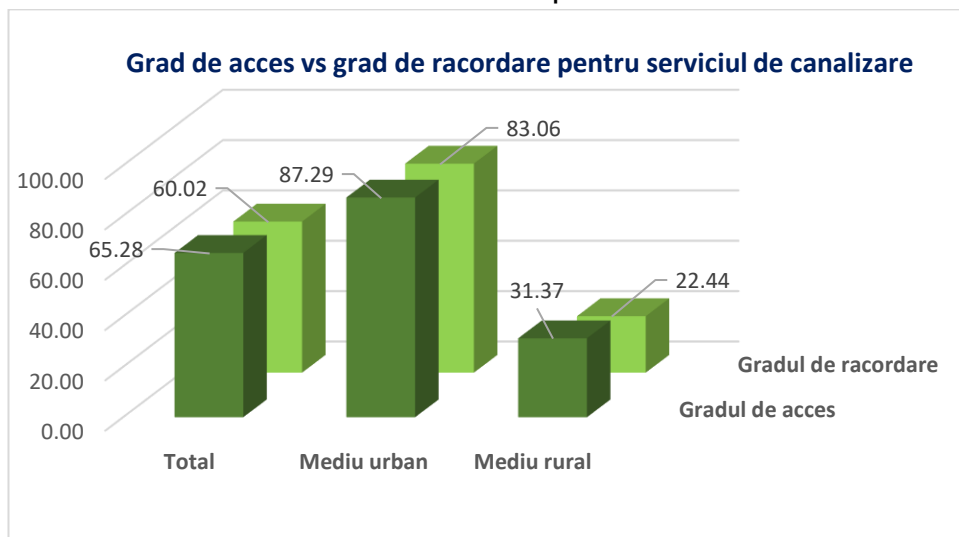
- **Gradul de racordare la servicii de canalizare**

Gradul de conectare la serviciile de canalizare s-a calculat raportat la populația care beneficiază de servicii de canalizare și la populația din aria de raportare și potrivit datelor transmise de operatorii respondenți, au rezultat următoarele :

Populația /Mediu	Populația rezidentă din aria de operare (nr. locuitori)	Populația care beneficiază de serviciile de canalizare (nr. locuitori)	Grad de conectare la serviciile de apă raportat la populația din aria de operare (%)
Mediu urban	11.234.977	9.331.300	83,06

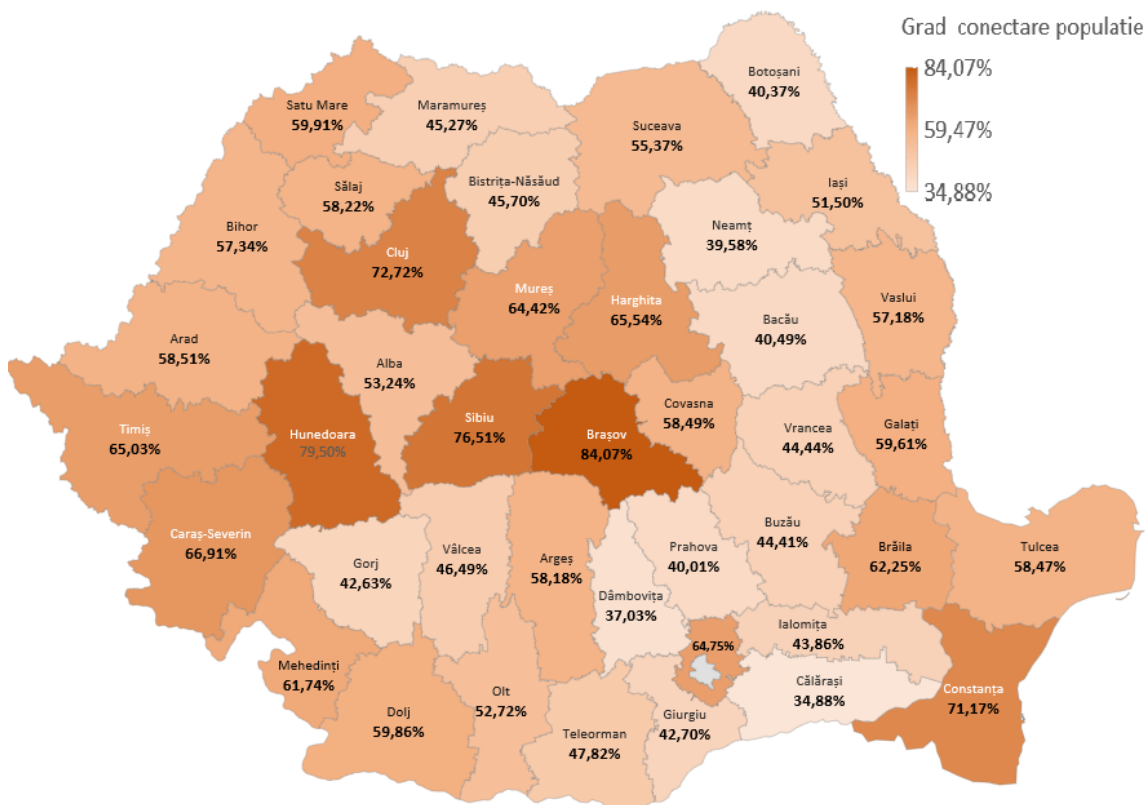
Mediu rural	7.290.622	1.636.272	22,44
Total	18.525.599	11.119.584	60,2

În figura de mai jos este prezentat comparativ gradul de acces cu gradul de racordare și se evidențiază clar faptul că în mediul urban diferența este relativ mică (sub 4%), în timp ce în mediul rural diferența ajunge la peste 7%, în mediul rural fiind același trend cu serviciul de alimentare cu apă.

Grad de acces vs grad de racordare la serviciile de canalizare

Gradul de conectare al populației la serviciul de canalizare raportat la populația din aria de operare

Potrivit raportului de audit al performanței intitulat “*Politici publice în domeniul serviciului public de apă și canalizare. Echitate vs. disparitate privind accesul populației la aceste servicii*”, realizat de Curtea de Conturi a României (2024), în multe situații, gradul de conectare la sistemele de apă și canalizare rămâne redus și, prin urmare, încetinește creșterea nivelului de acces al populației la aceste servicii.

Cauzele principale ale acestei situații de fapt vizează următoarele aspecte:

- depopularea unor localități, în special în mediul rural, cauzată de migrația pentru muncă a celor mai tineri către orașe sau către alte țări și decesul celor mai în vârstă. Aceste localități beneficiază, de multe ori, de rețele de apă și de canalizare proiectate pentru o populație mai mare decât cea actuală. În plus, justificarea costurilor pentru întreținerea și extinderea rețelelor în zonele respective devine și ea dificilă în această situație;
- îmbătrânirea populației în multe localități, în special din mediul rural, situație care generează o reticență mai mare la schimbare și la condiții de viață moderne, comparativ cu cele tradiționale și înrădăcinate de generații în anumite comunități. O parte semnificativă din cadrul acestei populații preferă metodele tradiționale de aprovizionare cu apă, ceea ce duce la o conectare mai redusă la sistemele centralizate;
- veniturile scăzute ale populației, în special în rândul categoriilor mai vulnerabile, din mediul rural. Cetățenii cu venituri insuficiente au dificultăți în a-și permite costurile cu servicii de apă și canalizare;
- costurile ridicate ale lucrărilor de racordare raportate la veniturile populației din anumite zone descurajează locuitorii să se conecteze la rețelele de apă și canalizare;
- preț mare al serviciilor raportat la veniturile populației. Pe lângă costurile inițiale de racordare, costurile continue cu serviciile de apă și canalizare sunt mari raportat la veniturile populației în multe localități, ceea ce face ca serviciile să fie inaccesibile pentru o parte semnificativă a locuitorilor din comunitățile rurale;
- existența altor surse de apă - populația din anumite zone are acces la alte surse de apă, cum ar fi fântâni sau izvoare, astfel că nu văd necesară conectarea la rețele publice. De multe ori, populația nu este conștientă de riscurile de sănătate pe care folosirea apei din surse nesigure le presupune;
- amplasarea improprie a rețelelor de apă și canalizare poate face ca extinderea accesului să fie prohibitivă pentru anumite zone sau comunități.

Raportul de audit al performanței subliniază faptul că situația generată de neconectarea unei părți semnificative dintre locuitori la sistemele de apă și canalizare necesită o acțiune imediată și coordonată pentru a îmbunătăți gradul de acces în rândul populației țintă. Educația comunitară, subvențiile guvernamentale, investițiile în infrastructură și implementarea unor posibile sancțiuni, dar și a unor acțiuni de încurajare, sunt esențiale pentru asigurarea accesului universal la servicii de apă și canalizare. Această abordare integrată este importantă pentru crearea unor condiții

de acces la apă și canalizare într-un mod sustenabil și sănătos pentru toți cetățenii, inclusiv pentru cei din mediul rural.

b. Calitatea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare

Calitatea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare se referă la standardele și caracteristicile prin care se asigură furnizarea apei potabile și gestionarea apelor uzate. Aceasta include calitatea apei furnizate, presiunea apei, continuitatea serviciului, modul de gestionare a rețelelor de canalizare și calitatea epurării apelor uzate. Pentru a evidenția calitatea acestor servicii, au fost stabiliți indicatorii din tabelul

de mai jos sunt calculați la nivel național, la nivelul operatorilor regionali majori și la nivelul operatorilor municipali mari.

Indicator	Valoare 2024
Ponderarea UAT-urilor cu stații de tratare a apei conforme cu prevederile Directivei (UE) 2020/2.184 privind calitatea apei destinata consumului uman (%)	84
Ponderarea UAT-urilor cu stații de tratare a apei conforme cu prevederile Directivei (UE) 2020/2.184 privind calitatea apei destinata consumului uman - operatori regionali majori (%)	84
Ponderarea UAT-urilor cu stații de tratare a apei conforme cu prevederile Directivei (UE) 2020/2.184 privind calitatea apei destinata consumului uman - operatori municipali mari (%)	100
Ponderea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație sanitară de funcționare în termen de valabilitate (%)	83
Ponderea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație sanitară de funcționare în termen de valabilitate - operatori regionali majori (%)	85
Ponderea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație sanitară de funcționare în termen de valabilitate - operatori municipali mari (%)	50

Pondereea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de alimentare cu apă (%)	96
Pondereea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de alimentare cu apă - operatori regionali majori (%)	97
Pondereea UAT-urilor cu sisteme de alimentare cu apă pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de alimentare cu apă - operatori municipali mari (%)	100
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei furnizată din punct de vedere al parametrilor microbiologici, chimici si indicatori	91
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei furnizată din punct de vedere al parametrilor microbiologici, chimici si indicatori - operatori regionali majori (%)	90
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei furnizată din punct de vedere al parametrilor microbiologici, chimici si indicatori - operatori municipali mari (%)	100
Ponderarea UAT-urilor cu stații de epurare conforme cu prevederile Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane si a directivelor subsecvente, având o conectare a populației în proporție de cel puțin 98%	41
Ponderarea UAT-urilor cu stații de epurare conforme cu prevederile Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane si a directivelor subsecvente, având o conectare a populației în proporție de cel puțin 98% - operatori regionali majori (%)	52
Ponderarea UAT-urilor cu stații de epurare conforme cu prevederile Directivei 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane si a directivelor subsecvente, având o conectare a populației în proporție de cel puțin 98% - operatori municipali mari (%)	50
Pondereea UAT-urilor cu sisteme de canalizare pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de canalizare	88

Pondereea UAT-urilor cu sisteme de canalizare pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de canalizare - operatori regionali majori (%)	88
Pondereea UAT-urilor cu sisteme de canalizare pentru care operatorii dețin Autorizație de mediu în termen de valabilitate pentru serviciul de canalizare - operatori municipali mari (%)	100
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei deversate în emisar, din punct de vedere fizic și chimic	95
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei deversate în emisar, din punct de vedere fizic și chimic - operatori regionali majori (%)	97
Pondereea testelor conforme privind calitatea apei deversate în emisar, din punct de vedere fizic și chimic - operatori municipali mari (%)	77

Potrivit indicatorilor rezultati, la nivel național și regional în continuare persistă problema lipsei autorizației de functionare. Sunt peste 400 de unități administrativ teritoriale pentru care operatorii nu dețin autorizații de functionare, iar la nivelul a 48% din acestea, apa nu este potabilă. Soluția, în marea majoritate a cazurilor este modernizarea și reabilitarea stațiilor de tratare, precum și elaborarea documentațiilor de autorizare în concordanță cu prevederile H.G. nr. 971/2023 pentru aprobarea Normelor de supraveghere, monitorizare și inspecție sanitară a calității apei potabile.

De subliniat faptul ca actele de reglementare sanitară în baza cărora pot functiona sistemele de alimentare cu apă potabilă în conformitate cu noua legislație a apei potabile (OG nr. 7/2023 și HG nr. 971/2023) sunt :

1. Autorizatia sanitară de funcționare: presupune depunerea la DSP a unui dosar complet cu documentele prevazute în HG nr. 971/2023 (noile Norme de aplicare a OG nr. 7/2023) Anexa nr. 2, art. 1 alin. (2), evaluarea în teren și remedierea eventualelor neconformitati constatate în maxim 30 de zile;

2. Autorizatia sanitară de funcționare cu derogare prevăzută în OG nr. 7/2023 și HG nr. 971/2023. Se acordă pentru parametri chimici care depășesc valorile stabilite în OG 7/2023, dar numai în următoarele situații:

- Un nou punct de captare cu bazinul hidrografic aferent (sursă nouă - nu din același acvifer/sistem nou de alimentare cu apă);
- Este identificată o nouă sursă de poluare în bazinul hidrografic aferent captării sau parametri identificați recent (aici putem vorbi de parametri noi inclusi în Directiva și implicit în OG nr. 7/2023);
- O situație neprevăzută și excepțională în aria de captare care ar putea duce la creșteri temporare a concentrației unor parametri (ar putea fi o calamitate naturală

sau un act rauvoitor sau daca se mai lovesc operatorii cu o situatie care poate fi incadrata aici);

3. Autorizația sanitară cu plan de conformare (HG nr. 971/2023, Anexa 2, art. 1 alin. 5): se acordă pentru nerespectări ale parametrilor indicatori la un nivel care să nu pună sănătatea în pericol;

4. Avizul temporar de funcționare (HG 971/2023, Anexa 2, art. 4): se acordă pentru nerespectări ale altor norme decât respectarea parametrilor de calitate a apei potabile (zone de protecție sanitară, defectiuni etc).

Trebuie menționat că ponderea UAT - urilor s-a calculat raportat la numărul de UAT -uri din aria de operare pe fiecare categorie în parte.

c. Eficiența operațională

Eficiența operațională reprezintă capacitatea unei companii de a face mai mult cu mai puțin: optimizarea resurselor, proceselor și timpului pentru a maximiza productivitatea și a reduce costurile, fără a compromite calitatea produselor sau serviciilor.

Măsurile de creștere a eficienței operării trebuie să cuprindă măsuri de îmbunătățire a eficienței utilizării activelor, a eficienței energetice și a eficienței personalului. Impactul implementării acestor măsuri trebuie luat în considerare la realizarea prognozelor costurilor și veniturilor.

Pentru a evalua eficiența operațională la nivelul sectorului de apă și apă uzată s-au stabilit mai mulți indicatori, conform tabelului de mai jos, indicatori care sunt calculați la nivelul tuturor operatorilor, fiind reliefați separat acești indicatori pentru categoria operatorilor regionali mari și cea a operatorilor municipali mari.

Denumire indicator	Valoare 2024
Apa care nu aduce venituri (%)	44
Apa care nu aduce venituri - operatori regionali majori (%)	50
Apa care nu aduce venituri - operatori municipali mari (%)	27
Angajați direcți apă pe lungime de rețea apă (nr./100 km)	15,67
Angajați direcți apă pe lungime de rețea - operatori regionali majori (nr./100 km)	18,18
Angajați direcți apă pe lungime de rețea -operatori municipali mari (nr./100 km)	22,72
Angajați direcți apă pe lungime de rețea apă uzată (nr./100 km)	16,84
Angajați direcți apă uzată pe lungime de rețea apă uzată - operatori regionali majori (nr./100 km)	18,94

Angajați direcți apă pe lungime de rețea de apă uzată -operatori municipali mari (nr./ 100 km)	19,10
Pondere personal indirect, general și administrativ în total număr personal (%)	18
Pondere personal indirect, general și administrativ în total număr personal - operatori regionali majori (%)	34
Pondere personal indirect, general și administrativ în total număr personal - operatori municipali mari (%)	44
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apă (apă brută, apă importată, etc.) (KWh/m3)	0,40
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apă (apă brută, apă importată, etc.) - operatori regionali majori (KWh/m3)	0,43
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apă (apă brută, apă importată, etc.) - operatori municipali mari (KWh/m3)	0,17
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apa uzată canalizată (KWh/m3)	0,34
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apa uzată canalizată - operatori regionali majori (KWh/m3)	0,38
Consumul mediu de energie electrică pe volumul total de apa uzată canalizată - operatori municipali mari majori(KWh/m3)	0,24
Independența energetică apa/canalizare (%)	6,55/5,84
Independența energetică apa/canalizare - operatori regionali majori (%)	5,84/12,36
Independența energetică apa/canalizare - operatori municipali mari (%)	27,32/38,60
Consumul mediu de apă (litri/pers/zi)	97
Consumul mediu de apă - operatori regionali majori (litri/pers/zi)	94
Consumul mediu de apă - operatori municipali mari (litri/pers/zi)	130
Factura medie (RON/gospodărie/luna)	74
Factura medie - operatori regionali majori (RON/gospodărie/luna)	73
Factura medie - operatori municipali mari (RON/gospodărie/luna)	64
Ponderea nămolului valorificată sustenabil (%)	64
Ponderea nămolului valorificată sustenabil - operatori regionali majori (%)	61
Ponderea nămolului valorificată sustenabil - operatori municipali mari (%)	100

Indicatorul- ***Apa care nu aduce venituri*** se menține destul de ridicat la nivel național și regional, comparativ cu media europeană, în timp ce la nivelul operatorilor municipali mari acesta este de 27%. Apa care nu aduce venituri (NRW) în Europa, care se referă la apa produsă, dar nefacturată clienților, este în medie de aproximativ 35%. Aceasta include atât pierderi reale (cum ar fi scurgeri), cât și pierderi aparente (cum ar fi furtul sau inexactitățile de contorizare). Nivelurile ridicate de NRW indică o gestionare ineficientă a apei și pot avea un impact semnificativ asupra viabilității financiare a unei utilități și asupra mediului.

NRW ridicat duce la risipă de resurse, costuri crescute pentru tratarea și distribuția apei și poate solicita sursele de apă. De asemenea, afectează sănătatea financiară a utilităților de apă. În timp ce NRW este o problemă globală, Europa se confruntă cu provocări legate de infrastructura îmbătrânită și de deficitul tot mai mare de apă în unele regiuni, ceea ce face din reducerea NRW o prioritate.

Eforturile de reducere a NRW implică îmbunătățirea infrastructurii (de exemplu, detectarea și repararea scurgerilor), abordarea pierderilor aparente (de exemplu, precizia contoarelor și prevenirea furtului) și optimizarea practicilor de gestionare a apei.

Sectorul de apă și apă uzată din România este unul dintre marii consumatori de energie electrică, de cca 0.89 miliarde de KWh utilizați în anul 2024. **Independența energetică** reprezintă un indicator prin care se compară cantitatea de energie propusă prin raportare la cantitatea de energie consumată. Pe total țară, operatorii produc mai puțin de 6% din energia pe care o consumă. Operatorii individuali din municipii, orașe și comune nu își folosesc aproape deloc potențialul de producție de energie pentru a optimiza costurile.

Consumul mediu de apă potabilă pe zi, pe persoană, în România, este de aproximativ 95-110 litri. În zonele urbane mari, acest consum poate fi mai ridicat, depășind 120-130 litri, din cauza densității populației, activităților comerciale și turistice.

Astfel se observă consumul mediu la nivel național este de 97 l/pers/zi, la nivel regional, valoarea acestuia este de 94 l/pers/zi, iar la nivelul operatorilor municipali mari este de 130 l/pers/zi.

Consumul de apă este influențat de mai mulți factori, printre care:

- **Densitatea populației:** Zonele cu populație mai densă au un consum mai mare.
- **Activitățile comerciale:** Sectorul comercial, inclusiv hoteluri și restaurante, contribuie la creșterea consumului de apă.
- **Activitățile turistice:** Zonele turistice au un consum mai mare de apă, mai ales în perioadele aglomerate.
- **Infrastructura:** Calitatea și disponibilitatea rețelelor de apă potabilă influențează consumul.

d. Eficiența economică

Indicator	Valoare 2024
Rata profitului din exploatare - total operator (%)	17
Rata profitului din exploatare - total operatori regionali majori (%)	12
Rata profitului din exploatare - total operatori municipali mari (%)	14
Prețul mediu anual pentru serviciul de apă (RON/m3)	7,06
Prețul mediu anual pentru serviciul de apă - operatori regionali majori (RON/m3)	7,30
Prețul mediu anual pentru serviciul de apă - operatori municipali mari (RON/m3)	5,67
Ponderea costurilor de operare din prețul mediu anual pentru serviciul de apă (%)	82,67
Ponderea costurilor de operare din prețul mediu anual pentru serviciul de apă - operatori regionali majori (%)	92,04
Ponderea costurilor de operare din prețul mediu anual pentru serviciul de apă - operatori municipali mari (%)	86,34
Tarif mediu anual pentru serviciul de canalizare (RON/m3)	5,49
Tarif mediu anual pentru serviciul de canalizare - operatori regionali majori (RON/m3)	6,45
Tarif mediu anual pentru serviciul de canalizare - operatori municipali mari (RON/m3)	3,33
Ponderea costurilor de operare din tariful mediu anual pentru serviciul de canalizare (%)	83,24
Ponderea costurilor de operare din tariful mediu anual pentru serviciul de canalizare - operatori regionali majori (%)	82,64
Ponderea costurilor de operare din tariful mediu anual pentru serviciul de canalizare - operatori municipali mari (%)	86,19
Ponderea elementelor de capital (investiții) din totalul cheltuielilor de exploatare (%)	75,16
Ponderea elementelor de capital (investiții) din totalul cheltuielilor de exploatare - operatori regionali majori (%)	85,93
Ponderea elementelor de capital (investiții) din totalul cheltuielilor de exploatare - operatori municipali mari (%)	23,21

e. Situația investițiilor din sector

<i>Indicator</i>	<i>Valoare 2024</i>
Valoarea investițiilor implementate de operatori în anul 2024 din fonduri europene (mii lei)	4.149.884
Valoarea investițiilor implementate de operatori în anul 2024 din surse proprii (mii lei)	610.560
Valoarea investițiilor implementate de autoritățile locale din surse de la bugetul de stat sau buget local (mii lei)	856.646
Valoarea investițiilor implementate de autoritățile locale sau operatori din alte surse (mii lei)	61.928
Total valoare investiții implementate (mii lei)	5.679.018

IV. ANALIZA EFECTELOR REGLEMENTĂRII ECONOMICE BAZATE PE STRATEGIA DE TARIFARE AFERENTĂ PLANULUI DE AFACERI

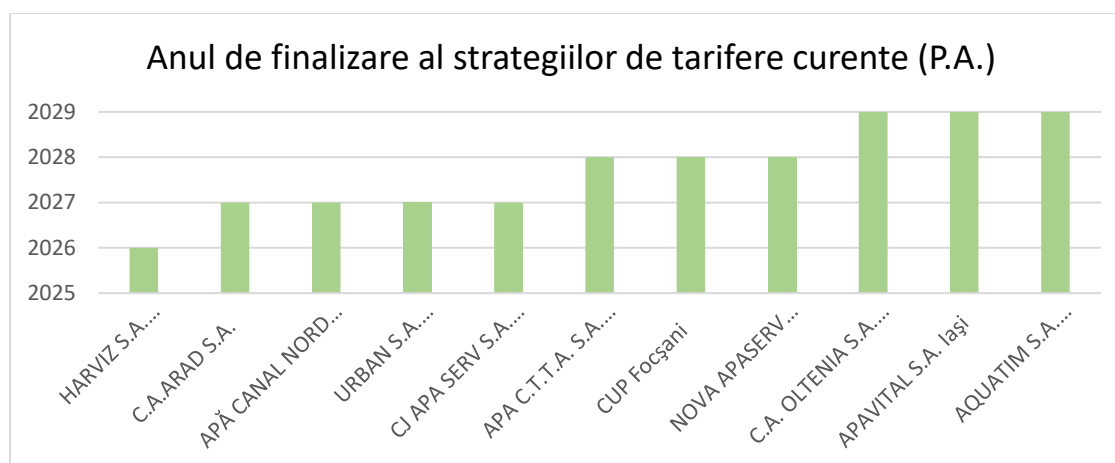
a. Situația planurilor de afaceri avizate de A.N.R.S.C. la 31.12.2024

La data de 31 decembrie 2024, situația celor 45 de operatori regionali care au accesat fonduri europene sau erau în curs de pregătire a unui proiect de investiții ce urmează a fi finanțat din fonduri europene, din punct de vedere al strategiilor de tarifare este:

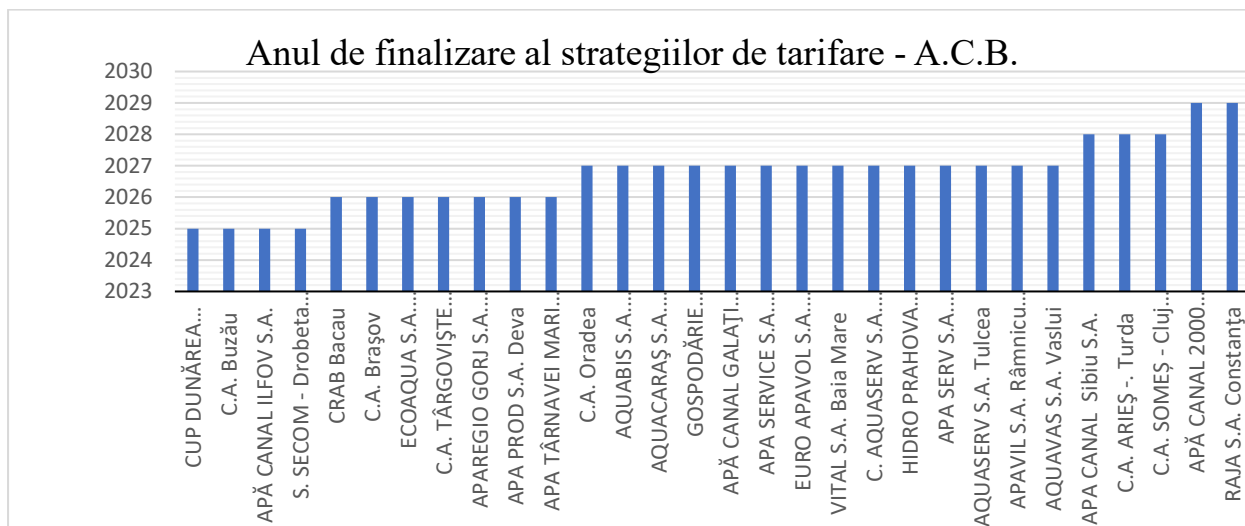
- 11 operatori regionali aveau în implementare strategii de tarifare realizate în baza Planului de Afaceri (P.A.), ceea ce înseamnă 24%
- 30 operatori regionali aveau în implementare strategii de tarifare realizate în baza Analizei Cost-Beneficiu (ACB), ceea ce înseamnă 67%
- 4 operatori regionali nu aveau strategii de tarifare în aplicare, ceea ce înseamnă 9%

La data menționată mai sus, un singur operator regional se afla în procedura de evaluare în vederea obținerii avizului conform al A.N.R.S.C. pentru strategia de tarifare aferentă planului de afaceri.

Anul de finalizare al strategiilor de tarifare realizate în baza P.A. și aprobate de către asociațiile de dezvoltare intercomunitară, este prezentat în graficul următor :

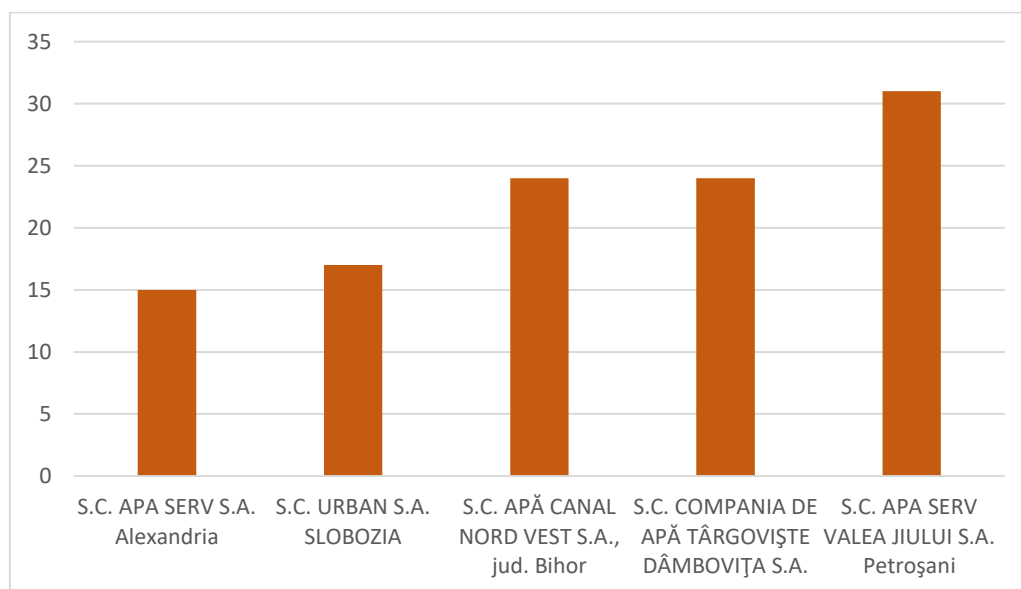

În graficul următor este exemplificat anul de finalizare pentru strategiilor de tarifare elaborate în baza Analizei Cost-Beneficiu (HG nr. 677/2017).

Conform dispozițiilor legale, după finalizarea strategiilor de tarificare realizate în baza A.C.B., operatorii au obligația să depună la A.N.R.S.C. solicitarea pentru obținerea avizului conform pentru noua strategie de tarificare realizată în baza P.A., cu cel puțin 6 luni înainte de intrarea în vigoare a acesteia.

Un număr de 5 O.R. aveau prețuri/tarife aprobate cu o vechime mai mare de 12 luni, respectiv între 15 și 31 de luni. Dintre aceștia, 4 O.R. nu au respectat datele de aplicare pentru ajustările tarifare aprobate în cadrul strategiilor de tarificare.

b. Situația conformării aglomerărilor cu 10.000 l.e. în raport cu prevederile directivei privind epurarea apelor uzate urbane nr.271/1991

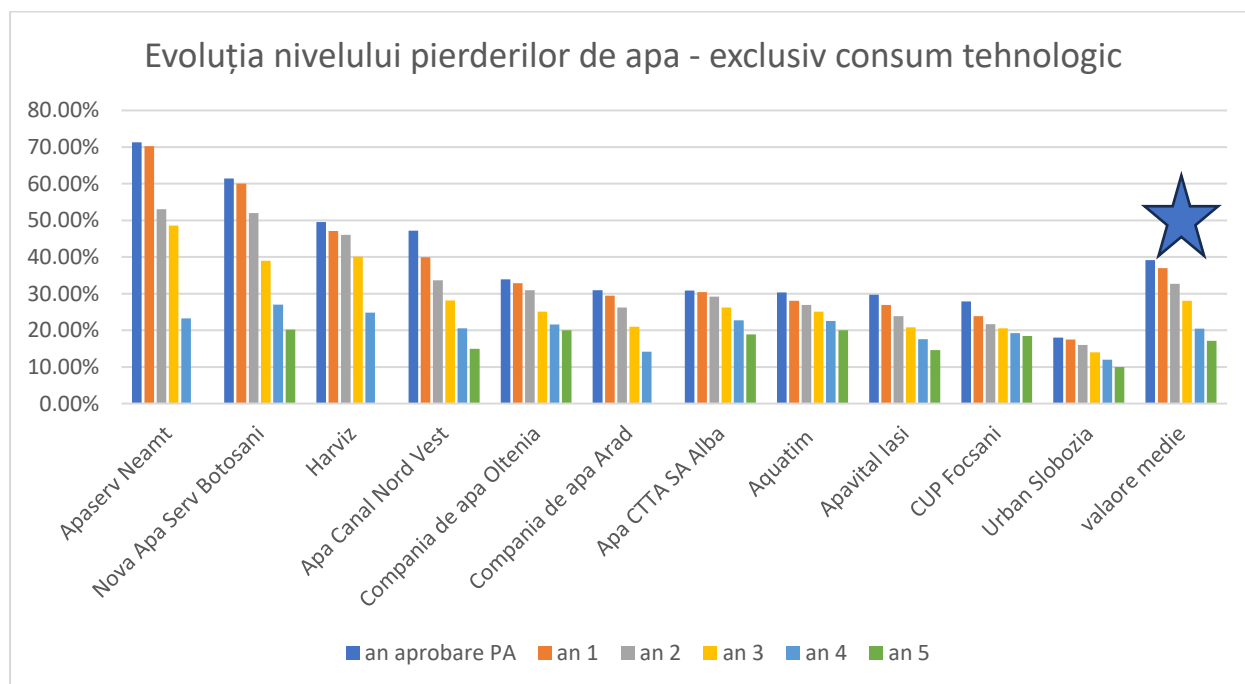
La 31 decembrie 2024, cei 11 O.R. aveau în aria de operare 36 de aglomerări umane cu peste 10.000 locuitori echivalenți, din care 10 aglomerări îndeplineau cerințele directivei privind epurarea apelor uzate urbane nr. 271/1991 (27,87%). Pentru 4 aglomerări, stațiile de epurare asigură funcționarea treptei terțiare de tratare a apelor uzate și este asigurat accesul la serviciile de canalizare pentru peste 99% din populație, însă gradul de conectare al populației la serviciile de canalizare variază între 58% și 88%.

Urmare a obținerii avizului conform pentru strategiile de tarifyare elaborate pe baza planului de afaceri, toți cei 11 O.R. au asigurate fondurile necesare pentru realizarea investițiilor, astfel încât toate aglomerările cu peste 10.000 de l.e. aflate în aria lor de operare să îndeplinească cerințele privind conformarea la prevederile directivei privind epurarea apelor uzate urbane, care aveau termen de îndeplinire data de 31 decembrie 2015.

c. Impactul măsurilor propuse privind reducerea pierderilor de apă

Una dintre măsurile importante pentru creșterea eficienței, care trebuie realizată în cadrul planurilor de afaceri se referă la reducerea cotei corespunzătoare pierderilor de apă. Nivelul de referință mediu al pierderilor de apă, exclusiv consumul tehnologic, al celor 11 O.R., a fost de 40,62%.

La finalul implementării investițiilor și măsurilor de reducere a cotei corespunzătoare pierderilor de apă, nivelul țintă este de 17,97%. La 31 decembrie 2024 nivelul țintă a fost de 37,87%. Evoluția nivelului pierderilor de apă (exclusiv consum tehnologic), și valoarea medie anuală a acestuia este prezentată în graficul următor:

Până la 31 decembrie 2024, nivelul pierderilor de apă realizat, este de 41,89% peste nivelul prognozat, în condițiile în care au fost realizate majoritatea investițiilor propuse. Această situație **denotă că valoarea impactului măsurilor și investițiilor propuse pentru reducerea pierderilor de apă a fost crescută artificial**, ca urmare a lipsei unei evaluări corecte a situațiilor din teren. Se impune prioritizarea investițiilor și a măsurilor pentru reducerea pierderilor de apă, în baza datelor de monitorizare a consumurilor de noapte și evaluare a pierderilor pe tronsoane / districte de măsură.

d. Impactul măsurilor propuse privind creșterea eficienței energetice

La evaluarea măsurilor privind eficiența energetică la nivelul fiecărui operator regional, trebuie avut în vedere că au fost finalizate lucrările de investiții realizate demarate în anii anteriori din fonduri europene și/sau naționale care au condus o creștere a consumului de energie electrică totală (ex. stații de tratare a apei/de epurare, stații pompare apă/apă uzată), în paralel cu realizarea de sisteme alternative de generare/cogenerare a energiei electrice ca au condus la scăderea cantității de energie electrică preluată din sistemul național.

Valoarea medie a consumului specific de energie electrică per mc de apă potabilă intrată în sistemul de alimentare cu apă a fost de 0,44 kWh/mc, fiind aferentă ultimului an anterior avizării planului de afaceri. Nivelul propus pentru anul 2024 a fost de 0,46 kWh/mc, iar la finalul planului de afaceri, valoarea propusă este de 0,53 kWh/mc.

Din punct de vedere al valorilor realizate, în anul 2024, valoarea medie a consumul specific de energie electrică per mc de apă potabilă intrată în sistemul de alimentare cu apă a fost de 0,41 kWh/mc, **ceea ce înseamnă o reducere cu 10,39% a consumului specific față de anul de referință.**

S-a constatat că la 31 decembrie 2024, 6 din 11 O.R. aveau puse în funcțiune sisteme de producere a energiei electrice din surse alternative pentru sistemul de alimentare cu apă, sisteme care le-au asigurat între 0,3% și 39,67% din cantitatea de energie electrică necesară funcționării sistemului de alimentare cu apă. Gradul mediu de independență energetică realizat, este de 3,43%, (valoare calculată fără a lua în calcul valoarea de 39,67%).

În ceea ce privește sistemele de canalizare, valoarea medie a consumul specific de energie electrică per mc de apă uzată canalizată (intrată în stație de epurare) a fost de 0,37 kWh/mc per ansamblu fiind aferentă ultimului an anterior avizării planului de afaceri. Nivelul propus pentru anul 2024 a fost de 0,41 kWh/mc, iar la finalul planului de afaceri, valoarea propusă este de 0,35 kWh/mc.

Din punct de vedere al valorilor realizate, în anul 2024, valoarea medie a consumul specific de energie electrică per mc de apă uzată canalizată a fost de 0,35kWh/mc, **ceea ce înseamnă o reducere cu 12,82% a consumului specific față de anul de referință.**

S-a constatat că, la 31 decembrie 2024, 8 din 11 operatori, aveau puse în funcțiune sisteme de producere/cogenerare a energiei electrice din surse alternative pentru sistemul de canalizare-epurare, sisteme care le-au asigurat între 5,87% și 60,21%

din cantitatea de energie electrică necesară funcționării sistemului de canalizare-purificare. Gradul mediu de independență energetică realizat, este de 11,81%, (valoare calculată fără a lua în calcul valoarea de 60,21%).

e. Evoluția nivelului redevenței față de anul de referință

Redevența pentru bunurile publice se calculează în funcție de durata de funcționare medie a activelor respective și se include gradual în nivelul prețului/tarifului, pe baza unui grafic de eșalonare al acesteia stabilit prin planul de afaceri, așa cum este reglementat de legea specială în vigoare.

Autoritățile locale au obligația să alimenteze Fondul de întreținere, înlocuire și dezvoltare (Fond IID) cu sume cel puțin egale cu vărsămintele din profitul net, dividendele de la societatea comercială cu capital integral sau majoritar de stat, redevența aferentă bunurilor concesionate societății comerciale, impozitul pe profit plătit de operator, aceste sume fiind considerate surse proprii de finanțare a O.R. În cadrul planurilor de afaceri s-a avut în vedere **creșterea nivelului redevenței** plătite de OR, **pentru a asigura sumele necesare pentru investiții** din surse proprii.

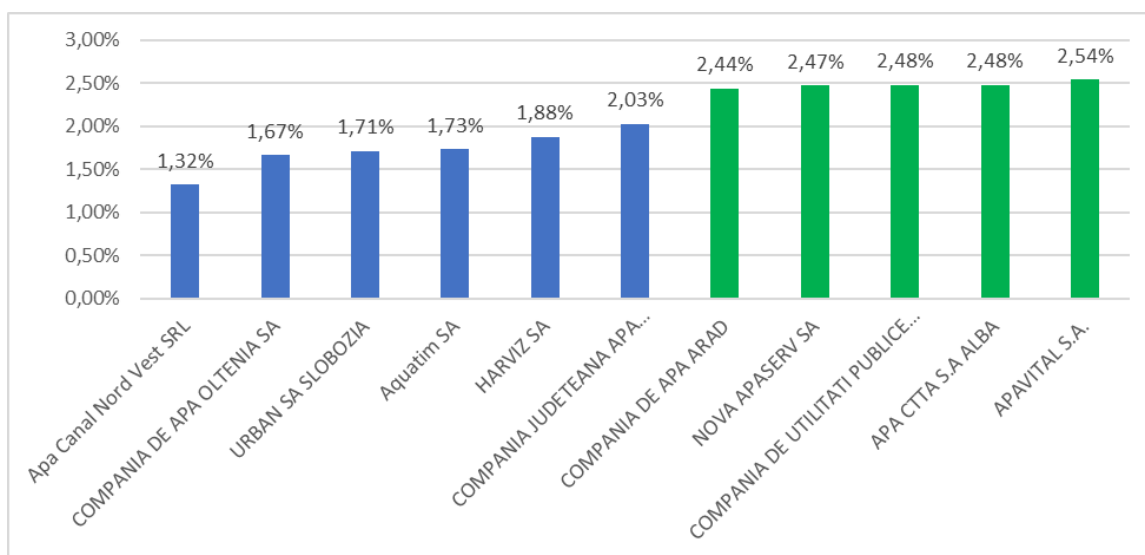
Valoarea totală a redevenței plătite de cei 11 operatori a fost de 121 milioane lei, în ultimul an anterior avizării planului de afaceri, reprezentând 9,68% din totalul de cheltuieli de exploatare de 1 250 milioane lei,

În anul 2024, valoarea totală a redevenței planificate a fi plătită de cei 11 operatori a crescut cu 85%, până la nivelul de 224 milioane lei, reprezentând 14,46% din totalul cheltuielilor de exploatare planificate. Valoarea propusă a redevenței a fost realizată în proporție de 95,91%, respectiv 215 milioane lei, întrucât în cursul anului 2024 aria de operare a fost restrânsă în cazul unor operatori.

La finalul planurilor de afaceri, valoarea totală a redevenței planificate a fi plătită de cei 11 operatori va crește cu 326% față valoarea totală din anul de referință, atingând nivelul de 516 milioane lei, reprezentând 21,54% din totalul cheltuielilor de exploatare de 2.396 milioane lei.

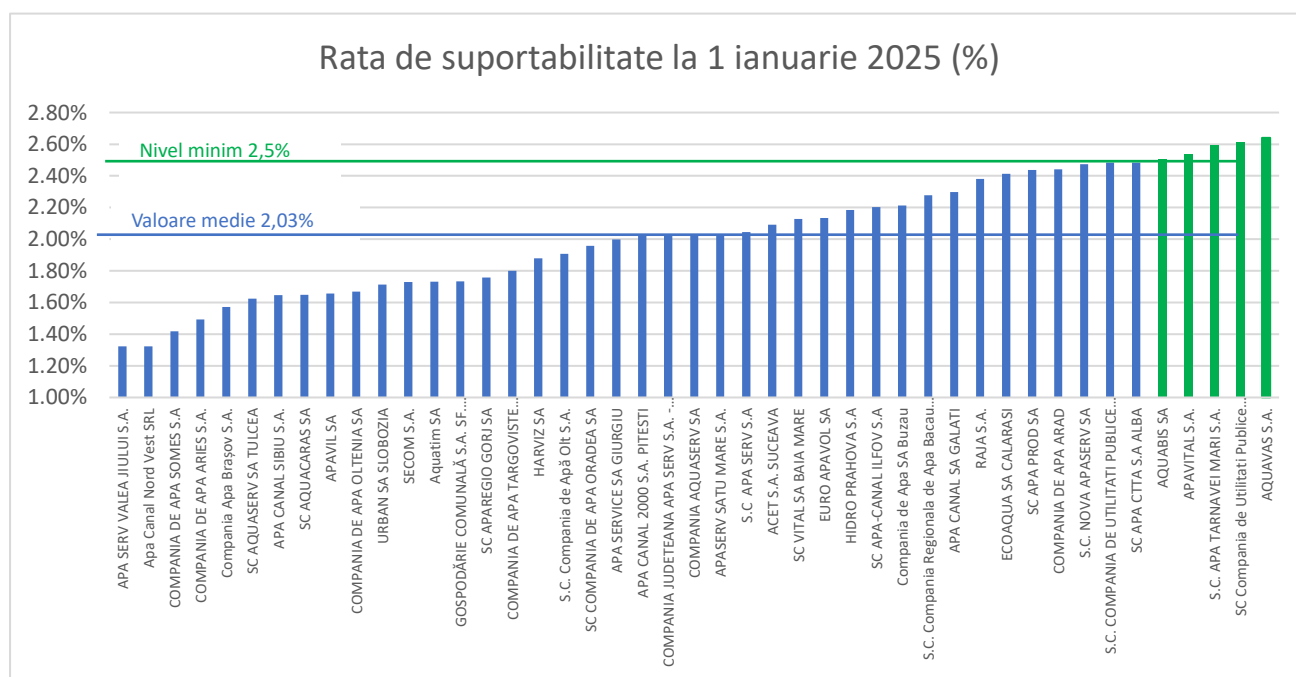
f. Rata de suportabilitate

Rata de suportabilitate pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, la nivelul OR care au în implementare strategii de tarifare aferente planului de afaceri, calculată ținând cont de nivelul prețurilor/tarifelor aplicabile de la 1 ianuarie 2025 este prezentată în graficul de mai jos.

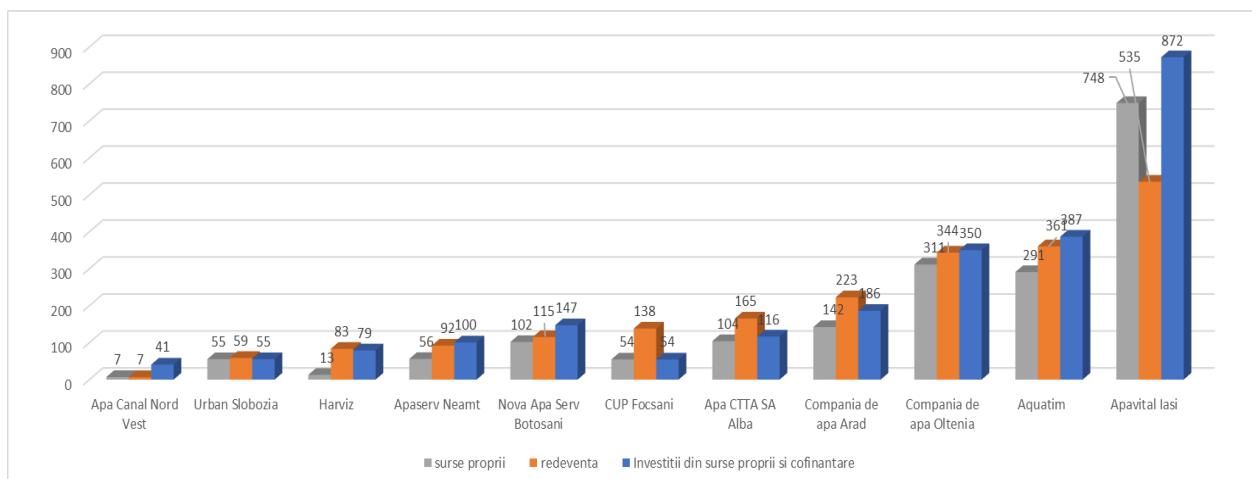
Se constată că, operatorul regional Apa Canal Nord Vest S.R.L. are întârzieri semnificative în implementarea proiectului de investiții cu finanțare europeană față de previziunea inclusă în planul de afaceri, fapt pentru care nu a solicitat creșterile tarifare din ultimii 2 ani. La 31 decembrie 2024, Urban S.A. Slobozia și Compania Județeană Apaserv S.A. se aflau în procedura de revizuire a planului de afaceri ca urmare a modificării semnificative a ariei de operare, iar Compania de Apa Oltenia S.A. și Aquatim S.A. se aflau la începutul derulării planului de afaceri.

Pentru O.R., rata de suportabilitate pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, este prezentată în graficul de mai jos:

Din grafic reiese faptul că, **valoarea medie a ratei de suportabilitate** pentru utilizatorii casnici la nivel național este de 2,03%, **sub nivelul minim legal în vigoare de 2,5%** din venitul disponibil pentru gospodăria medie de pe întreaga arie de operare. Această situație denotă faptul că, pe de o parte nu toți operatorii regionali valorifică întregul potențial de finanțare disponibil la nivelul ariei de operare.

g. Valoarea investițiilor propuse în cadrul planurilor de afaceri

În ceea ce privește investițiile propuse prin planul de investiții, se remarcă faptul că, în majoritatea cazurilor, valoarea medie a investițiilor finanțate din surse proprii în raport cu nivelul redevenței este 80%. La nivelul O.R. sunt realizate investiții din fonduri europene nerambursabile pentru care O.R. trebuie să asigure cofinanțare, iar valoarea cofinanțării care depășește nivelul redevenței, este asigurată prin împrumuturi.

V. CONCLUZIILE ȘI RECOMANDĂRILE RAPORTULUI

Potrivit informațiilor prezentate, se poate concluziona că evoluția sectorului de apă și apă uzată înregistrează o îmbunătățire din punct de vedere al reglementării, dar din punct de vedere al implementării acestora și al dezvoltării infrastructurii de apă și apă uzată, trebuie avute în vedere următoarele direcții de acțiune :

- *Obținerea autorizațiilor necesare sanitară/de gospodărire a apelor/ de mediu și menținerea în termene de valabilitate*
- *Creșterea capacității administrative a operatorilor în vederea implementării proiectelor de investiții, ținând cont de prioritizarea investițiilor necesare conformării la directiva ape uzate - aglomerări peste 10.000 l.e.*
- *Implementarea de măsuri pentru reducerea pierderilor de apă, prioritate având eliminarea pierderilor comerciale și reducerea pierderilor fizice*
- *Stabilirea unei metodologii unitare de determinare a pierderilor de apă aplicabilă tuturor operatorilor*
- *Creșterea gradului de conectare la serviciile de alimentare cu apă până la cel puțin 99,5% în toate UAT - urile aflate în aria de operare*
- *Creșterea gradului de racordare la serviciile de canalizare până la cel puțin 98% în toate UAT-urile care au între 2.000 și 10.000 l.e.*
- *Implicarea autorităților administrației publice locale și a asociațiilor de dezvoltare intercomunitară pentru creșterea gradului de conectare a populației acolo unde există sisteme de alimentare cu apă și de canalizare (reducerea, până la eliminarea diferenței dintre gradul de acces și gradul de conectare)*
- *Extinderea ariei de prestare a operatorilor regionali, la nivelul tuturor UAT - urile membre ADI, în baza unui calendar convenit de operatorul regional împreună cu ADI.*
- *Stabilire de cerințe minime pentru serviciile organizate la nivel local, iar în cazul neîndeplinirii acestora, fiind necesară preluarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare de către un operator regional.*
- *Fuziunea operatorilor regionali pentru consolidarea procesului de regionalizare.*
- *Implicarea autorităților administrației publice locale, în cazul în care operatorii serviciului nu îndeplinesc cerințele de siguranță a sănătății publice, de protecție a mediului și de sustenabilitate economică pentru adoptarea de hotărâri privind aderarea la o asociație de dezvoltare intercomunitară*
- *Utilizarea întregului potențial de finanțare a investițiilor, ținând cont de rata minimă de suportabilitate de 2,5%, precum și de toate sursele de finanțare ale sectorului .*
- *Evaluarea programului - Prima conectare la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, gestionat de AFM, finanțat prin PNRR. Deși au fost alocați 168.000.000 Euro pentru conectarea a 88.400 de gospodării, cu un cost unitar*

de maxim 1.900 Euro/gospodărie branșată/racordată la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare, fără TVA, solicitanții fiind operatorii locali sau regionali pentru beneficiarii finali persoane fizice cu venituri reduse, nu au fost decât 14 solicitări.

- *Revizuirea strategiei de tarifare realizată în baza analizei cost-beneficiu în vederea atingerii nivelului minim de suportabilitate de 2,5% și generarea de fonduri suplimentare pentru realizarea de investiții din surse proprii*
- *Realizarea de investiții pentru generarea de energie electrică din surse alternative, în vederea scăderii costurilor de operare pe termen mediu și creșterea gradului de independență energetică*

VI. ANEXE - INDICATORI ȘI RECOMANDĂRI - OPERATORI REGIONALI MAJORI ȘI MUNICIPALI MARI

Nr. anexa	Denumire operator
1	APA C.T.T.A. S.A., Alba
2	COMPANIA DE APĂ ARAD S.A., Arad
3	APĂ CANAL 2000 S.A., Pitești
4	COMPANIA REGIONALĂ DE APĂ BACĂU S.A.
5	COMPANIA DE APĂ ORADEA S.A.
6	APĂ CANAL NORD VEST S.A., Borș
7	AQUABIS S.A., Bistrița Năsăud
8	NOVA APASERV S.A., Botoșani
9	COMPANIA DE UTILITĂȚI PUBLICE DUNĂREA BRĂILA S.A.
10	COMPANIA APA BRAȘOV S.A.
11	APA NOVA BUCUREȘTI
12	COMPANIA DE APĂ S.A., Buzău
13	ECOQUA S.A., Călărași
14	AQUACARAȘ S.A., Reșița
15	COMPANIA DE APĂ ARIEȘ S.A., Turda
16	COMPANIA DE APĂ SOMEȘ S.A., Cluj Napoca
17	RAJA S.A., Constanța
18	GOSPODĂRIE COMUNALĂ S.A., Sf.Gheorghe
19	COMPANIA DE APĂ TÂRGOVIȘTE-DÂMBOVIȚA S.A.
20	COMPANIA APA OLTENIA S.A., Craiova
21	APĂ CANAL S.A., Galați
22	APA SERVICE S.A., Giurgiu
23	APAREGIO GORJ S.A., Târgu Jiu
24	HARVIZ S.A., Miercurea Ciuc
25	APA SERV VALEA JIULUI S.A., Petroșani
26	APA PROD S.A., Deva
27	URBAN S.A., Slobozia
28	APAVITAL S.A., Iași
29	APĂ - CANAL ILFOV S.A.
30	EURO APAVOL S.A., Voluntari
31	VITAL S.A., Baia Mare
32	SECOM S.A., Drobeta Turnu Severin
33	COMPANIA AQUASERV S.A., Târgu Mureș
34	COMPANIA JUDEȚEANĂ APA SERV S.A., Neamț
35	COMPANIA DE APĂ OLT S.A.
36	APA NOVA PLOIEȘTI
37	HIDRO PRAHOVA S.A., Ploiești
38	APASERV SATU MARE S.A.
39	APA TÂRNAVEI MARI S.A., Mediaș

40	APA CANAL SIBIU S.A.
41	ACET S.A., SUCEAVA
42	APA SERV S.A., Alexandria
43	AQUATIM S.A., Timișoara
44	AQUASERV S.A., Tulcea
45	APAVIL S.A., Râmnicu Vâlcea
46	AQUAVAS S.A., Vaslui
47	COMPANIA DE UTILITĂȚI PUBLICE S.A., Focșani